

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32,—
polletno Din 16,—, četrt-
letno Din 9,—, inozemstvo
Din 64,—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inzeratov: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt stran
Din 500.—, 1/2 strani Din 250.—
1/10 str. Din 125.—, Mali oglasa
si vsaka beseda Din 1.20.

Kam pridemo?

Piše kmet F. M. iz Sv. Marjete na Pesnici.

V veliki gospodarski krizi smo, tako pišejo časniki. Nam kmetom ni treba, da bi to doznali šele iz časnikov, mi to krizo sami najtežje občutimo. Po listih se obširno razpravlja in na gospodarskih posvetovanjih se pojasnjuje, kje tičijo vzroki te krize. Poznamo te vzroke, saj smo jih tolikokrat slišali ali čitali, da jih znamo na pamet. Kriva je konkurenca ruskih boljševikov, ki prodajajo svoje blago izpod cene; čitali smo, da se takšnemu prodajanju pravi dumping, in tudi to smo si zapomnili. Kriva je konkurenca Zedinjenih držav Amerike, Kanade in Argentine. Krivo je razbitje evropskih držav na manjše države, kar je povzročila svetovna vojna. Nismo še na kraju z naštevanjem teh vzrokov, pa bomo rajši nehali, ker nam to nič ne koristi. Jaz si po svoji priprosti kmetški pameti mislim: dobro je, da poznamo vzroke bolezni, pa to ni dosti. Od samega znanja vzrokov ne bo noben bolnik ozdravel, zato je treba, da rabi zdravila. In ravno to je glavna stvar pri sedanjih gospodarskih krizih. Odkod je prišla, so nam že nešteto krat povedali. Da je nismo kmetje sami zakrivali, bo menda vsak človek odkrito priznal. Saj smo tudi mi kmetje tako odkritosrčni, da priznamo, da nismo tako nedolžni ali pa, kakor bi rekel, tako gospodarsko preudarni, da ne bi bili sami ničesar krivi. Toda poglobitvi vzroki so gotovo takšni, da smo kmetje preslabi, da bi jih odpravili.

Poglobitvo vprašanje je sedaj: ali so še za to strašno gospodarsko bolezen, na kateri trpi kmet, zdravila in katera so? Da so zdravila, je jasno, ker morajo biti. Če propade v Evropi kmet, bo cela Evropa postala boljševiška Rusija. Jaz mislim, da bi to za nikogar dobro ne bilo, naj si oskrbi potni list in vizum, če to sploh more dobiti, pa naj gre v boljševiški raj. Mislim, da bo iz komunističnega raja prej prišel nazaj kakor je Adam šel iz pravega raja, pa še angela ne bo treba, ki bi ga iztiril iz tega raja.

Ker je kmet potreben za redno obstoj človeške družbe, zato ga je treba rešiti. Zato naj pristojni činitelji v tem oziru storijo svojo dolžnost. Drugi stanovi si znajo sami pomagati, da gospodarsko ne propadejo, in oblast jim pri tem gre, kolikor mogoče, na roko.

Znajo si zasigurati primerne cene za to, kar člani tega ali onega stanu pridelajo ali imajo na prodaj. Če bi ne smel trgovec prodajati po primernih cenah ali bi obrtnik ne dobil za svoje izdelke toliko, kolikor je potrebno, da more živeti on in njegova družina, mislite, da ne bi zaprl svoje trgovne, oziroma svoje delavnice?

Kaj pa mi kmetje, ali naj pustimo polja eneobdelana in travnike zane-marjene? Od gladi bi umrli ne samo mi, ampak tudi vsi drugi stanovi. Ker kmetje nismo še tako organizirani kakor drugi stanovi, da bi si mogli sami pomagati, mora nam pomagati država in oblast. Poseči je treba vmes s krepko roko, in sicer čimprej. Cene živine, našega glavnega pridelka, padajo od dneva do dneva. Kako globok je ta padec, se vidi iz tega, da je pri kravah padla cena do 1 1/2 dinarja in menda še več pri kilogramu. Ali ni to strahovit dumping, prodajanja izpod cene, ki smo ga kmetje prisiljeni izvajati?! Nad ruskim dumpingom se razburja svet, kaj pa nad kmetškim dumpingom? Če se ne bo to padanje in propadanje kmalu zajezilo, kam pridemo?

Največji izumitelj nedavno obolel. Slika nam kaže Tomaža Edisona, Amerikanca in največjega izumitelja, ki je dosegel starost 84 let in se je šele letos podal v pokoj.

V NAŠI DRŽAVI.

Avstriji je ognjišče za napade na naše železnice. Od 30. junija letos do prvih dni v avgustu so se vrstili napadi na naše vlake in je razven človeških žrtev še povzročene škode za dobrih 10 milijonov Din. Vse ugotovitve glede atentatov na naše železnice dokazujejo, da so prišli vozovi s peklen-skimi stroji, določeni, da eksplodirajo kje bolj na jugu naše države, čez mejo iz Avstrije in so bili položeni peklenški stroji v vagone na avstrijskem ozemlju. Avstrijske oblasti puste, da se zbližajo vsi naši državni sovražni elementi, ki kujejo tamkaj nemoteno peklenško zlobne načrte proti vsemu, kar je našega in nam prijaznega. Posebno pa napadi na naše železnice zelo povečavajo krivdo avstrijskih oblasti in bo naša vlada že našla pota, da napravi temu rovarenju proti naši državi konec. Avstrijska vlada je že odredila, da bo vse vagone, ki bodo tekli iz Avstrije ali preko Avstrije v Jugoslavijo, natančno preiskovala. Preiskava se ne bo vršila samo na meji, ampak tudi na Dunaju na obeh kolodvorih. Nadzorstvo bo vršila mešana komisija iz članov policije in železniške uprave. Vagone za Jugoslavijo bodo nadzorovali na skrivaj do jugoslovanske meje posebni organi.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Svoboden promet pri bankah v Nemčiji. Nemčija je izvršila povsem mirno svoboden plačilni promet pri bankah. Dvigi vlagatelj niso prekorajčili pričakovane mere. Ako ne bo kakih novih in posebnih pripetljajev, se bo obnovil borzni promet z vrednostnimi papirji koncem avgusta.

Važna izjava nemškega kanclerja o finančno-gospodarskem stanju Nemčije. Državni kancler Brüning je poudaril v svojem govoru v radiju, da je še vprašanje nemškega inozemskega posojila trenutno nemogoče iz državno-pravnih ter finančnih razlogov. Nemogoča in brezpredmetna so razpravljanja o osamostvojitvi nemšk. gospodarstva in o njega izključitvi od ostalega sveta. Nemčiji je treba samo preudarnosti, ki bo edina vrnila v inozemstvu zaupanje do Nemčije. Z omenjenim kanclerjevim govorom so zelo zadovo-

ljni Francozi, ker jim je porok, da bo nadaljevala Nemčija nemško-francoski sporazum.

Nemški kancler in zunanji minister dr. Curtius v Rimu. Glavna nemška državnik: kancler in zunanji minister sta se odpeljala 7. avgusta v Rim. Rimski sestanek ima namen, da utrdi pristrčne odnose med Nemčijo ter Italijo, a le v soglasju z načelom sodelovanja celotne Evrope.

Tudi francoski ministrski predsednik poseti Rim. Po obisku zastopnikov Nemčije v Rimu se bo podal tjakaj tudi francoski ministrski predsednik Laval. Pri tem obisku bo šlo v glavnem za večmilijardno posojilo, katerega rabi Italija od Francije. Za podelitev tega posojila zahteva Francija sigurnost, da ne bo Italija neprestano spletkarila za njenim hrbtom v korist drugih držav.

Iz španske republike. Španski ustavotvorni skupščini dela velike preglatvice neizprosna zahteva po avtonomiji od strani Katalonije in tudi drugih provinc. Kakor smo že poročali, se je vršilo po Kataloniji v nedeljo 2. avgusta ljudsko glasovanje za avtonomijo, ki je doseglo 95%. Katalonija je glede industrije najbolj razvita pokrajina na Španskem in avtonomna Katalonija bi pomenila toliko kakor: v katalonski samoupravi bo imelo delavstvo večino, kar pa znači opasnost za sedanjo špansko meščansko republiko. Vodja Kataloncev, 75 letni »stric« Macia bo prišel te dni v ustavodajno skupščino, kjer bi naj došlo med meščanskimi republikanci in delavskimi avtonomisti do sporazuma ali do preloma. V zadnjem slučaju bi prišla v nevarnost država kot taka.

Zopet indijska posvetovanja. Na II. indijski kongres v Londonu je povabljenih 80 indijskih držav. Gandhi bo na tem kongresu glavni zastopnik koristi Indije in bo odpotoval z drugimi odposlanci krog sredine avgusta iz Indije na Angleško.

*

Fašizem in Vatikan. Mussolini se je začel bati radi spora z Vatikanom. Borba proti katoliški Cerkvi še ni prinesla nikomur nobene koristi, marveč samo škodo. To ve tudi Mussolini in zato se je začel bati za obstoj svoje stranke, ako bi to borbo nagnal na vrhunec. Razposlal je vsem prefektom v Italiji okrožnico, v kateri jim naroča, naj pozvejo za mnenje ljudstva o sporu s Cerkvijo, ali bi bilo ljudstvo v tem oz. na strani vlade ali pa Cerkve, in kako bi ljudstvo sodilo, ako bi se prekinila zveza s Cerkvijo. Obenem je naročeno časnikom v Italiji, da strastnih in sramotljivih napadov na Cerkev in huj-skajočih člankov zaenkrat ne smejo objaviti.

Duhovnika so napadli. Zgodilo se je v Trstu, in sicer 26. julija. Neki furlanski duhovnik, ki je prišel po opravkih

Radenska mineralna voda

ima vsled svoje velike količine natrija to prijetno lastnost, da paralelizira vinsko kislino ter napravi vsako vino prijetno pitno.

v mesto, se je okoli polnoči peljal na kolesu po korzu. Fašisti so z divjim kričanjem navalili na njega, ga podrli na tla ter bi ga bili najbrž ubili, da niso mirnejši meščani prišli duhovniku na pomoč ter ga rešili iz rok divjakov. Takšen duh vlada med italijanskimi fašisti.

Evhariistični kongres na Trsatu. Dne 14. in 15. avgusta bo na Trsatu evhariistični kongres. Pri tej priliki se bo proglasila frančiškanska cerkev za bazi-liko ter se bo obenem proslavil 1500 letni jubilej efeškega cerkvenega zbora. Pred več nego 600 leti je bila na Trsatu 3 leta in 7 mesecev hišica, v kateri je stanovala sv. Družina. Radi tega je postal Trsat najslavnejše svetišče Matere božje. Za letošnje slavje na Trsatu se pripravljajo verniki od raznih strani, da tjakaj poromajo. Da se romanje širšim krogom omogoči, je železniško ministrstvo dovolilo 50% znižanje voz-nine, ki velja od 13. do 17. avgusta ter je vezano na izkaznico, katera se mora naročiti pri župnijskih uradih in samo-stanih ter stane 5 Din. S to izkaznico je združena pravica na brezplačno skupno stanovanje. Ob priliki teh svečano-sti se nudi prilika na cenen izlet po morju in za vožnjo po morju naslednji dan.

Zgodovinsko cerkev podirajo. Boljševikom je vsaka cerkev trn v peti. Vsak izgovor je dober, da upraviči porušenje cerkve ali pa njeno uporabo v druge svrhe. Tako so te dni pričeli z rušenjem znamenite cerkve, imenovane Iverskaja-katedrala. Z njo bo tudi padla majhna rdeča cerkev, ki stoji poleg nje in koje zgodovinska vrednost je izredno velika. Ljudstvo protestira zoper rušenje teh cerkva, brezbožniški boljševiki pa se za to ne brigajo.

Vuzenica. Pri Devici Mariji na Kamnu se dne 15. avgusta na Veliko Gospojnico obhaja velik romarski shod. V Vuzenici je rana služba božja ob 7 uri, na Kamnu je ob 9. tiha sv. maša, ob pol 10. pridiga, potem procesija s R. T. in nato slovesna sv. maša. Prilika sprejeti sv. zakramente bo vsem dana. Prijazni hribeček, zasajen z lipami, v kojih senci romarji lahko poslušajo pridigo in se udeležijo sv. maše, sam vabi. Pridite romarji — ne kramarji.

Ruše. Ruška župnija se resno pripravlja za »ruško nedeljo«, ki bo letos dne 13. septembra. V cerkvi se je na novo razpeljala elektrika,

kar je seveda stalo lepe tisočake. Glavno pa je, da so se naročili za cerkev novi zvonovi. Dobimo štiri nove zvonove v skupni teži 3325 kg; posamezni zvonovi bodo tehtali: prvi 1900, drugi 950, tretji 575, četrti 40 kg; uglašeni bodo po napevu Salve Regina, Zdrava Kraljica in bodo tako vedno prepevali slavo nebeški Kraljici. Po pogodbi jih dobimo do 5. septembra, tako, da bi jih škof slovesno posvetil na angelsko nedeljo dne 6. septembra.

Sv. Peter pri Mariboru. V četrtek, petek in soboto, dne 13., 14. in 15. avgusta se vršijo tu kakor že par let sem duhovne vaje za dekleta. V četrtek in petek ob 5. uri sveta maša, nato pridiga, ob 5. uri zvečer pridiga in litanijske. Sklep je na Marijin praznik, in sicer ob 6. uri pridiga, nato peta sveta maša s skupnim svetim obhajilom deklet. Dekleta, ne zamudite lepe prilike in se udeležite duhovnih vaj v častnem številu. Tudi dekleta iz sosednih župnij, zlasti iz Zerkovc, so lepo vabljeni. — Na Marijin praznik, dne 15. avgusta je pozna služba božja na naši Gorci.

Cerkveni shod na Kumu. Cerkveni shod na Kumu na Jernejevo lepo nedeljo bomo letos obhajali 23. avg. Isto nedeljo bodo imeli tudi delavci svoj tabor, katerega se bodo udeležili Zagrebčani, Celjani in Ljubljčanji ter rudarji iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja.

Pomenljiv jubilej v Rajhenburgu ob Savi. Dne 20. avgusta, na god sv. Bernarda, slavil rajhenburški samostan 50 letnico obstoja. Cerkveno slovesnost bo opravil mariborski vladika dr. Andrej Karlin ob navzočnosti več škofov, cerkvenih in civilnih dostojanstvenikov. Po škofovi sv. maši bo procesija na samostansko pokopališče, molitve za rajne člane samostanske družine in popoldne slovesne večernice in blagoslov z Najsvetejšim. — Trapisti so pribežali v rajhenburški grad iz Francije leta 1881 in so se mislili tukaj le začasno naseliti. Stari rajhenburški grad je kupil brat Gabrijel Giraud (Žiro), iz bogate trgovske rodbine iz Lijona in ga podaril trapistom. Redovniki so grad lepo preuredili v samostan. Prvotno se je naselilo 40 francoskih trapistov v Rajhenburgu, a od teh se jih je vrnilo nekaj nazaj na Francosko. Tekom 50 let je umrlo 69 menihov in sedanja samostanska družina šteje tudi 69 članov. Od ustanoviteljev živi še samo eden, znani brat Ciril, ki je opravljal dolgo let službo oskrbnika. Med sedanjimi patri in brati so vsi Slovenci, izvzemši 5 Francozov in 3 Hrvat. K pomenljivemu jubileju čestita iskreno gg. trapistom »Slovenski Gospodar«!

Marija Reka. Letos pade praznik naše farne patronke na soboto, dne 15. avgusta. Ker ni bilo mogoče dobiti pomoči, bo slovesno sv. opravilo že ob 8. uri, namreč procesija, pridiga in slovesna sv. maša; to pa radi bolehnosti domačega dušnega pastirja. Čuje se nekaj, da bodo sodelovali nekateri celjski glasbeniki. Romarji, le pridite!

*

Najnovejše izsiljevanje.

Kako čudnih pripomočkov se poslužujejo zločinci današnjih časov, nam kaže slučaj, ki se je doigral pred kratkim v Bochumu. Isiljevalci so se poslužili za svoj zločin goloba, a so bili kljub temu izsledeni in predani roki pravice.

Pred dnevi je našla posestnica v Altenbochumu nekaj v lepenko zavitega, pred hišnimi vrati. Ko je razvila omot, je dobila v njem lepega goloba pismo-nošo. Na vratu goloba je bila pritrjena škatlica za vžigalice, ki je bila ovita z gumijem. V škatlici je bilo pisemce: »Ako ne izročite tekom dveh dni goloba 200 mark, bo zgorelo vaše imetje.«

Ženska je predala zadevo policiji. Edina možnost: najti gnezdo lopovov je bila ta, slediti golobu z letalom. Goloba so pridržali na posesti, dokler niso bile izvršene vse predpriprave. Dva aeroplana sta krožila nad posestjo in čakala na trenutek, ko bo izpuščen golob. Da bi pa letalca živalco lažje zasledovala, so jej privezali na nogo dolgo rdečo nit. Zasledovanje je bilo težavno, ker je letel golob zelo nizko. Letali sta morali leteti tik nad strehami, da ne bi izgubili goloba iz vidika. Po 10 minutah je bil golob na cilju, je krožil nekaj časa nad hišo v Bochumu in zletel v golobinjak. Na podlagi opozovanj obeh letalcev je izsledila policija golobinjak. Posestnika golobinjaka sta bila dva brata. Rdečo nit sta bila že odstranila z noge goloba in sta tajila, da bi bila z izsiljevanjem v zvezi. Zatrjevala sta, da se je živalca zmotila. Policija je ponovila poskus še dvakrat in obakrat se je zaletel golob v golobinjak obeh bratov. Kljub temu sta vztrajala pri trditvi, da sta nedolžna. Šele tedaj, ko je policija dokazala na podlagi primerjave pisave izsiljevalnega pisma z njuno pisavo, sta se udala in podala obširno izjavo o najbolj modernem načinu izsiljevanja.

*

G. Franjo Žebot 50 letnik. Te dni je slavil 50 letnico g. bivši posl. in podnač. cestnega odbora Franjo Žebot. Jubilant je bil dolga leta marljiv, navdušen in požrtvovalen urednik »Slovenskega Gospodarja« in radi tega mu kliče tudi najbolj razširjeni slovenski tednik: Še na mnoga leta v delu za slovenski narod!

Bojevniki iz svetovne vojne dne 15. avgusta na Brezje! Polovična vožnja dovoljena!

Borci s koroške fronte. Dne 15. avgusta je pri Mariji Pomagaj na Brezjah tabor bojevnikov iz svetovne vojne. Koroški borci! Udeležite se tega tabora tudi vi, osobito oni iz Mežiške doline. Za polovično vožnjo je zaproseno. Odhod dne 14. avgusta popoldan z vlakom, ki gre preko Velenja—Celje.

Vlomilci na delu. V noči 5. avgusta so vdrli neznanci v trgovske prostore mariborskega razpečevalca A. Zorko na Aleksandrovi cesti in odnesli raznih predmetov za 18.000 Din.

Strela je užgala 3. avgusta proti večeru gospodarsko poslopje veleposestnika Janeza Sušča v Hotinji vasi pri Mariboru. Gasilci so oteli le živino. Škoda znaša krog 100.000 Din in je deloma krita z zavarovalnino.

Majdica v družbi.

Za tako malo damo je velik dogodek, kadar sme povabiti na južino svoje male prijatelje. Tedaj navadno dobra mamica pokrije mizo »kakor za velike«. Kaj zato, če zgleda pri po južini kakor zemljevidna karta. Nič lažjega kot oprati ga s Schichtovim Radionom, pa bo hitro zopet čist in bel.

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

Hlapca okradel. Pri veleposestniku in vinskem trgovcu J. Rothu v Spodnjem Radvanju pri Mariboru se je oglašil te dni Gračan, brezposelni ključavničar Jakob Purger in prosil za prenočišče, katerega je dobil v hlevu omenjenega posestnika. V noči je preiskal zloba posteljo 70 letnega hlapca Stefana Kaca in mu je izmaknil izpod zglavja listnico s 4600 Din. Grdega nehvaležneža zasledujejo orožniki.

4 prste na levi roki je odrezala po nesreči cirkularka šolskemu upravitelju Antonu Mušiču v Spodnjih Hočah.

Vlom v trgovino. V noči je bil izvršen skozi gostilno vlom v trgovino g. Hribernik na Breznu ob Dravi. Vlomilci so odnesli večjo množino manufakturnega blaga, nekaj špecarije, tobaka in 200 Din gotovine iz dnevne blagajne. Uzmoviči so bili zelo previdni na delu in izginili s plenom v smeri proti Mariboru.

Ogenj upepelil hišo kovača. Na Janževi gori v Selci ob Dravi je v odsotnosti družine upepelil ogenj hišo kovača Stefana Kebale.

Kolesarka se ubila. Dne 5. avgusta se je zgodila v Dravogradu smrtna nesreča, koje žrtev je postala 16 letna Marica Korbes, hčerka posestnika in lesnega trgovca iz Veljke pri Dravogradu. Dekle je kolesarilo navzdol, ni moglo obvladati zavore in je priletela z vesilo v vogal novozgrajene hiše trgovca Juharta. Sunek je bil tako močan, da si je Marica zlomila hrbtenico, razbil lobanjo in izdahnila.

Nezgoda pri obračanju voza. Voz j hotel obrniti v Kolovratu pri Dravogradu uslužbenec krčmarja Josipa Pšeničnika. Konj se je ustrašil, potisni voz v Dravo in vendar so še rešili živala.

Smrtna in huda nesreča pri mlatti 15 letnega Jožefa Zvera iz Nedelice v Prekmurju je ujela mlatilnica tako nesrečno, da mu je zdrobilo nogo in iztisnilo iz trebuha čreva. Revez je umrl med nepopisnimi bolečinami. — Prekmurskega kmeta Jožefa Pivarja iz Ramhovec je zagrabil jermen mlatilnice, mu zlomil nogo in mu prizadjal poškodbe po celem telesu.

Griza se je pojavila v Prekmurju in sicer v: Gomilicah, Brezovici in v Tur-

nišču. Doslej je zaznamovali le nekaj smrtnih slučajev, ker je zdravstvena oblast marljivo na delu.

Slovesno blagoslovljena bo od škofa dr. Tomažiča 16. avgusta novozgrajena narodna šola kralja Aleksandra I. v Slatini—Radenci.

Požar hiše. Pri Sv. Antonu v Slov. gor. je izbruhnil požar v hiši posestnice Genofefe Kovačič v Cagoni. Zgorela je hiša s premičninami vred. Škoda znaša 16.000 Din. Hiša se je najbrž vnela skozi dimnik.

Strela zanetila gospodarsko poslopje. V ponedeljek 3. avgusta je vrezala strela v 45 m dolgo gospodarsko poslopje v Ručkovcih, ki je bilo last posestnika Martina Kneza. Poslopje je bilo polno sena in slame in je postalo kmalu žrtev plamena. Škoda znaša 80.000 Din, zavarovalnina le 30.000 Din.

Pregnani vlomilci. Trafikant Vrhovšek iz Konjic je prepodil tri vlomilce, ki so že bili prepilili ključavnico, ki zapira trgovino.

Hiša in gospodarsko poslopje pogorelo. V Ljubnici pri Zrečah so se vnele saje v dimniku hiše posestnika Simona Maleca. Na ta način nastali požar je uničil hišo, gospodarsko poslopje, že spravljene pridelke, pohištvo in obleko.

Tatvina oltarnega prta. V Celju v Marijini cerkvi je bil začetkom minulega tedna ukraden z oltarja sv. Antona oltarni prt v vrednosti več sto Din.

Nesreča z bencinom. Pri prelivanju bencina se je razlilo nekaj tekočine o tleh pri slikarju Holobarju v Celju. Ta po tleh razliti bencin je pogнал neklo goreč odpadke cigarete. Bencin se je užgal, zanetil še onega v sodu, nastala je eksplozija, ki na srečo ni zahtevala človeške žrtve, ampak je le povzročila krog 1500 Din škode.

Gospodarsko poslopje pogorelo. V petek 7. avgusta tega leta je med hudo uro začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Martina Košca, po domače Juča na Glinskem pri Celju. Ogenj je zanetila najbrž strela. Rešili so živino, gašenje je bilo otežkočeno radi slabe poti ter pomanjkanja vode. Škoda znaša več deset tisoč dinarjev in je le delno krita z zavarovalnino.

Šestletni otrok se je zgubil. Na cesti proti Trnovljam pri Celju se je zgubil

16letni fantek Ivan, vnuk posestnika Veternika iz Lokrovca pri Celju.

Društvo katehetov lavantinske škofije. — Redni občni zbor se vrši v ponedeljek, dne 24. avgusta tega leta ob 10. uri v škofijskem dijaškem semenišču v Mariboru, Koroševa ulica 12. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in pregledovalca računov. 3. Slučajnosti. — Na občnem zboru bosta dva za mladinsko vzgojo v današnji hrazmerah važna referata. Vzgojo v današnjih razmerah važna referata. Veroučiteljev na srednjih šolah in učiteljiščih s razgovorom o izvedbi novega veroučnega načrta za srednje šole in učiteljišča in o drugih aktualnih zadevah. — Gospodje veroučitelji, pa tudi drugi gospodje duhovniki se vljudo vabijo, da se v velikem številu udeležijo občnega zbora, gospodje veroučitelji na srednjih šolah in učiteljiščih pa se še posebej prosijo, da zbere vsak v svojem delokrogu gradivo za razgovor. — Odbor.

Škofijska zveza društva »Krščanska šola« v Mariboru. Redni občni zbor se vrši v ponedeljek, dne 24. avgusta 1931 ob 9. uri v škofijskem dijaškem semenišču v Mariboru. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo vodstva in nadzorstva. 3. Volitev tretjine odbornikov. 4. Slučajnosti. Podružnice društva »Krščanska šola« se vabijo, da pošljejo na občni zbor svoje zastopnike. — Vodstvo.

Nevarne poškodbe. V noči je navalil na kolom v bližini Zavernikove krčme v Radvanju pri Mariboru neznanec na 16letnega delavca Venca Vodopivca iz Tezna in ga tako poškodoval po glavi, da so ga morala prepeljati v mariborsko bolnico.

Drevo je padlo pri podiranju na delavca Franca Ločnika v Vitanju. Kmalu po prepeljavi v bolnico v Celje je ponesrečeni umrl.

Požar v tovarni. V Koželovi tovarni v Ljubečni pri Celju je povzročil hitro razširjen požar več tisoč dinarjev škode.

Gospodarsko poslopje v plamenih. V ponedeljek 3. avgusta zvečer je začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Mlinariča v Trnovljah pri Celju. Kljub neumornemu trudu gasilcev je povzročil požar 25—30.000 Din škode. Obstojata zurni na požig.

Za 8000 Din so obkradli v noči vlomilci čevljarja Jožefa Jelena v Slov. Bistrici.

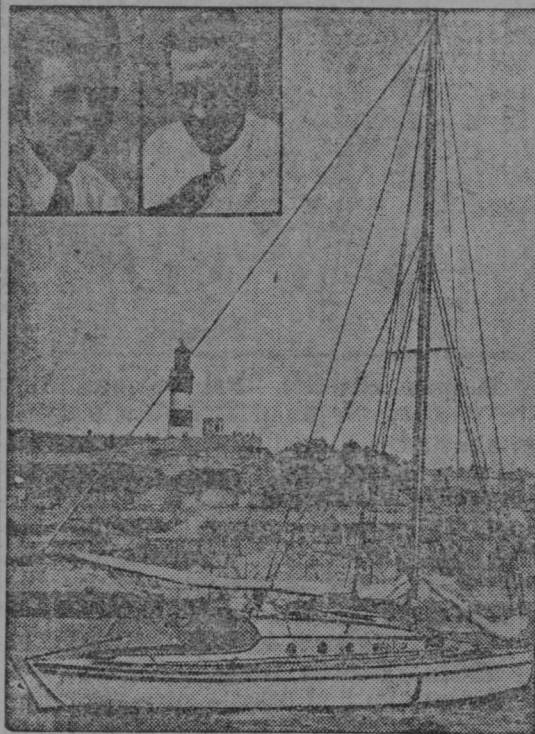
Iz strahu pred kaznijo v smrt. Ručar Franc Zabukovšek iz Zabukovja, občina Kotredež pri Trbovljah je obdelal z nožem čevljarja Centriha. Iz strahu pred kaznijo je skočil v Savo in utonil.

Slovenec in naš rojak žrtev atentata na brzovlak pri Zemunu. Že v zadnji številki smo poročali, da je bil izršen 2. avgusta pri Zemunu na naš brzovlak atentat s peklenskim strojem. Žrtev peklenko zlobnega zločina je postal ob tej priliki dobro znani g. Janko Lesničar, ravnatelj oblastne zadruga za poljedelski kredit v Čupriji. Rajni je bil rodom iz Huma pri Ormožu in je deloval dolgo let v Celju in sploh v Sloveniji na političnem in gospodarskem polju. Ostani mu ohranjen časten spomin.

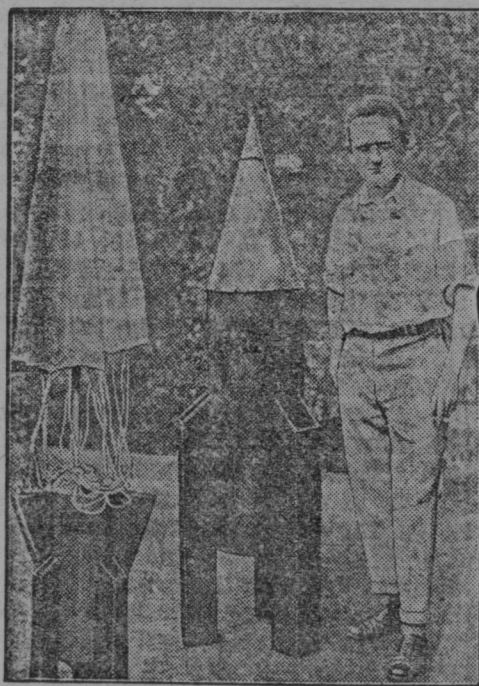
Modras se je ovil krog roke v jami v Zagorju ob Savi rudarju Ferdu Dernovšku iz Lok. Dernovšek se je v noči

v jami dotaknil vozička za premog in naenkrat se mu je ovilo nekaj mrzlega okrog roke. Ko je pogledal natančneje, je zapazil modrasa, zavpil, stresel roko in se je rešil le slučajno kače brez pika. Modrasa so ubili. Kača se je skrila v voziček, ko je bil ta na vrhu.

Motorno kolo zadelo ob tovarni vlak. Dne 4. avgusta je zadelo motorno kolo,

V čolnu na jadra preko Atlantskega Oceana. 19letni Ahto Walter iz Estlandije (na sliki zgoraj levo) in Anglež Barber (desno) sta prejadrala v na sliki vidnem čolnu Atlantski Ocean v 29. dneh. Morje je bilo med vožnjo večkrat tako razburkano, da sta se morala mlada človeka ob takih prilikah privezati na jambor, sicer bi jih bili valovi odplavili s čolna.

Raketa s padalom. Nemec Viljem Belo je dogotovil raketo za nebesne višine, ki ni nabita s smodnikom, ampak z nekim tekočim gorilnim sredstvom. Na vrhu rakete je padalo, ki se pri povratku rakete na zemljo samo odpre in prileti raketa z instrumenti nepokvarjena na zemljo.

Tabor katoliške akcije

mož in fantov leskovške in videmske dekanije, ki se vrši v nedeljo 23. avgusta t. l. na Trški gori nad Krškem.

Vzpored:

1. Ob 10. uri dopoldne tiha sv. maša s cerkvenim govorom v cerkvi sv. Jožefa na Trški gori (govoril urednik g. Košiček Josip iz Ljubljane); med sv. mašo poje moški pevski zbor iz Sv. Križa pri Kostanjevici pod vodstvom g. Torikar Antona.

2. Zborovanje pred cerkvijo na prostem po sledečem redu:

a) Deklamacija: Evstahij Bolec: »Visoka misel duše družji ...« (prednaša: Danijel Platin, Videm—Lilno);

b) Pozdravni nagovori;

c) Govor g. Franceta Jerebič, predsednika škofijske kat. akcije v Mariboru;

d) govor g. dr. Joža Basaja iz Ljubljane;

e) Zaključek: Povsod Boga ... (pojo vsi).

na katerem sta se vozila brata Ivan in Valentin Jošt, sina veleposestnika in industrijalca v Gotovljah pri Žalcu, ob tovarni vlak na križišču Dunajske ceste s Kamniško železnico pri Ljubljani. Vozač motocikla Ivan Jošt je obležal po trčenju nezavesten in je kmalu po prepeljavi v bolnico izdahnul. Valentin Jošt je ostal nepoškodovan.

Samomor v bolnici. V ljubljanski bolnici se je ustrelil skozi srce jetični 27letni Franc Hribar.

Gozdni požar. Pastirji so kurili na paši in niso čisto pogasili ognja. Tleče ogorke je razpihal veter, jih odnesel in zanetil gozdni požar v okolici Novega mesta. Pogorelo je tri hektare mladega gozda, katerega lastniki so kmetje iz Rujušč in pongaški graščak Langer.

Smrt pod plastjo peska. Dne 3. avgusta je smrtno ponesrečil pri kopanju peska v kamnolomu Cirila Renko v Tržišču na Kranjskem 22letni Ferdinand Kurent.

Neurje s tečo je hudo obiskalo 3. avgusta v okolici Litije na Kranjskem, vasi Javorje nad Moravčami, Štorovje in Moravsko goro. Polja so popolnoma upostošena.

Pozor na nove dopisnice za inozemstvo. Dosedanje dopisnice za inozemstvo bodo veljavne samo še do 31. avgusta in se po tem roku ne bodo mogle več zamenjati. V promet pridejo nove po Din 1.50 z napisom: Kraljevinu Jugoslavija. Uporabljale se bodo le za dopisovanje z inozemstvom.

Klasična gimnazija v Mariboru. Sprejemni izpiti za prvi razred bodo 27. avgusta (četrtak). Popravni izpiti za javne učence 24., 25., 26. avgusta, in sicer 24. avgusta vsi četrtolci ter latinščina in grščina, 25. avgusta matematika, 26. avgusta vsi ostali predmeti. Popravni izpiti za privatiste 28. avgusta. Podrobne odredbe teh izpitov so razvidne iz oglasa v gimnaziji. — Nižji tečajni izpiti od 25. do 31. avgusta, višji tečajni izpiti od 29. do 31. avgusta. Začetek vseh izpitov ob 8. uri dotičnega dne. Prijave k izpitom (popravnim in tečajnim) se sprejemajo do 20. avgusta (pismono, kolek 5 Din, pripustnina za vsak pred-

met 10 Din, letno izpričevalo). Kdor se ne pri-
javi in ne oglasi ob napovedanem času, iz-
gubi termin. — Vpisovanje za I. (prvi) razred
se zaključi 26. avgusta ob 12. uri. — Vpiso-
vanje v druge razrede in repetentov bo 5. sep-
tembra od 10. do 11. ure v lanskim razredih;
vsak se mora izkazati z lanskim izpričevalom.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49,
telefon št. 2358. Lastnik in vodja: primarij
dr. Černič, specialist za kirurgijo. Sanatorij
je najmodernejše urejen za operacije in opre-
mljen z zdravilnimi aparati: **višinskim soln-**
cem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih
vnetij; **tonizatorjem** za elektriziranje po po-
škodbah in ohlapielosti čreves; **diatermijo** za
električno pregrevanje in električno izžiganje;
žarnico »hala« za revmatično in druga boleča
vnetja; **»enteroclanerjem«** za notranje čre-
sne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splo-
šni telesni podvig. Dnevna oskrba v I. raz-
redu 120 Din, II. razred 80 Din, III. razred
60 Din. 83

Dr. Anton Hrovat, ordinarij bolnice križni-
škega reda, je odsoten od 10.—31. avgusta. V
tem času se ne bo sprejemalo operativnih slu-
čajev v bolnico v Ormožu. 1205

Dobra in skrbna mati daje svojim otrokom
piti **Radensko Gizela mineralno vodo** ali samo
ali pomešano s sadnim sokom. To otroka osve-
ži, daje apetit in pospešuje prebavo.

Dr. med Henrik Sollag, zdravnik, je začel
svojo prakso pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v
hiši gospe dr. Tipličeve. Ordinira dnevno od
8. do 12. ure dopoldne ter od 2. do 6. ure po-
poldne za zobe. 1144

Zopet došlo novo blago po nepričakovano
nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v **Tr-**
pinovem Bazarju, Maribor, Vetrinjska 15. 376

*

Rdeče jezero.

Uklesano v stene Dolomitov, polože-
no med strma pobočja, se razprostira
Toval dolina in na svoji sredini skri-
va majhno, kristalno čisto jezero, ki
se imenuje ravnotako kakor dolina. V
pravljicah in pripovedkah tirolskega
naroda se ponaša jezero s skrivnostno
divjimi imeni, kakor: Jezero krvi, Hu-
dičevo jezero itd. Kmetje in pastirji se
ga ogibljejo po možnosti. Imajo pa tudi
vzrok za to. Vsako leto v vročem po-
letju postane voda v jezeru rdeča, je-
zero s spremeni v mlako krvi, ki se
svetlika iz doline v hribe, strašno ter-
grozno, ker si ne zna nikdo razložiti
tega naravnega pojava. Šele pred krat-
kem je bila uganka z rdečo barvo To-
val jezera pojasnjena, in sicer po teme-
ljiti preiskavi znanega naravoslovca.

Ko prične solnčni vzhod, s pojavijo
na sredini jezera rdeče lise, ki se po ob-
segu vedno bolj širijo, čimbolj nara-
šča poletna vročina. Nekako v sredini
poletja je celo površje jezera rdeče ko
kri, proti sredini temno rdeče in le
proti obrežju je videti bolj svetla obre-
menja. In še drugo dejstvo je skrivalo
čudež pordečenja v skrivnost. Hribi
krog in krog jezera so bogato okrašeni
z rastlinstvom, obrežje jezera je pa čisto
golo in mrtvo. Je videti, kakor bi
zemlja v neposredni bližini jezera ovi-
rala in onemogočevala vsako življenje.
Ako je doseglo jezero v poznem polet-
nem času najbolj rdečo barvo, je na-
pravljalo na vsakega obiskovalca vtis,
kakor bi gledal globoko, zevajočo in
okrvavljeno rano, katero je nekdo use-

Prijetno za Vas

in zdravo za Vaše lase ...

je redno umivanje glave z Elida
Shampooom ... zlasti poleti.
Lasje Vam postanejo lepi in
negovani — Vi sami pa se ču-
tite čudovito poživljeni!

Vsak teden po enkrat si unijte glavo!

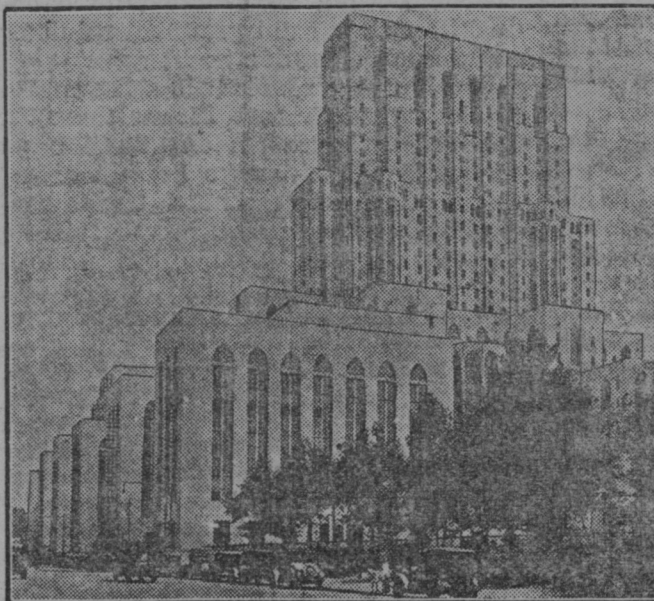
ELIDA SHAMPOO

kal v sicer prijazno in mično dolinico.
Prazna vera hribovcev v zmaje in stra-
šila duhov bi nikakor ne bila nerazum-
ljiva, da ni našla šele v najnovejšem
času znanost pojasnilo za čisto narav-
no prikazen.

Rdeče lise, ki se pojavijo v toplejši
poletni dobi na sredini jezera in se ši-
rijo počasi proti obrežju, so v resnici
naselbine nešteti, majhnih živih bitij.
Gre v tem slučaju za zastopnike naj-
nižjega živalstva, ki obstojajo iz ene
celice in jih je mogoče ugotoviti pod
najbolj močnim povečalnim steklom.
V milijardnih in milijardnih množinah
jih vidi tudi navadno človeško oko, a
le kot barvo. Kolonije teh nepopisno ži-
vih neznatnih bitij se pojavijo vsako
leto na površini Toval jezera ter se ši-
rijo na širino in globočino.

Enocelična skrivnostna živa stvarca
ima latinsko ime »gledonius oculatus«
in povzroča v ogromnih množinah na
vodnem površju pravcati čudež. Stvar-
ca obstoja le iz ene celice, ki ima na
sredini rdeče zrnice. obseg tega živega
bitja znaša komaj eno tisočinko mili-
metra. Zrnice se pod vplivom poletnega
solнца razpoči in se rodi novo bitje,
to rodi z razpočenjem zrna drugo ži-
valco itd. Razmnoževanje pa se dogaja
z izredno naglico in radi tega se ši-
rijo na površini jezera rdeče lise od
dneva do dneva. Dejstvo, da se nahaja
skrivnostna živalca edino le v Toval
jezeru, se da razložiti na ta način, da
hrani baš to jezero vse pogoje za raz-
voj enoceličnega bitja. Med vsemi je-
zeri v Alpah kaže edino Toval jezero
posebnost, da je v poletnem času rdeče
kakor kri in na sredini še mnogo bolj.

*

Meso prodajajo v Mariboru po 6 Din,
boljše po 8 Din in najboljše po 10 Din.

Kmetjel Govedo vam v enem letu več
krme poje, kakor vi za govedo dobita.

Zahtevajte od svojih občin, da takoj
sklenejo zahtevo, da se cene živi živini
zvišajo, kakor je pisal zadnji »Slov.
Gospodar«!

Preskrbimo pravočasno za živinsko
krmo. Letošnje precej suho vreme je
mnogo škodovalo rasti krme. Že sena je
bilo malo in otave je še pa manj. V
očigled pomanjkanju živinske krme na
zimo in spomlad prodajajo kmetje že
sedaj živino po slepo nizkih cenah. Gle-
de pomanjkanja živinske prehrane je
sedaj še čas, da si živinorejci pomagajo
na tale način: Posejejo naj na 1 ha
30 kg koruze (kоруza vsebuje kalij),
30 kg grašice (vsebuje dušik), 40 kg
ovsa in 4 kg prosa (proso zapira). Ome-
njeno posejano bo že septembra za koš-
njo, se lahko polaga žvini sveže ali pa
tudi posuši in je na zimo redilna pre-
hrana. Kdor ne bo mogel kupiti nave-
denih žitnih vrst, naj poseje odpadke
pri mlatvi, kjer je vileko grašice, katero
živina v sili rada je. Setve grašice se
ni bati, ker na jesen ne bo dozorel
ampak jo je pokositi zeleno.

Banovinska vinarska in sadjarska šola v
Mariboru, sklep šolskega leta. Dne 31. julija
t. l. je zaključila banovinska vinarska in sad-
jarska šola v Mariboru svoje 59. šolsko leto.
Po slovesni službi božji, ki jo je opravil zavo-
dov veroučitelj, preč. g. Martin Petelinšek in
katere so se udeležili učenci in zavodovo urad-

Ogromno moderno poslopje v
New Yorku je bilo pravkar
dogotovljeno. V eni stavbi so
nameščene klinike in bolnice,
ki so bile poprej razstresene
po raznih poslopih.

Dva dijaka, nižješolca se sprejme
na stanovanje po dogovoru z vso
oskrbo. J. M., Magdalenska ul 50,
Maribor. 1219

Eden 18 mesecev stari fantek se
da za svojega. Naslov v upra-
vi. 1214

Prodam stavbišče. Pobrežje 81, Ma-
ribor, Ignac Neubauer. 1212

Sprejme se za gospodinjstvo in
poljsko delo poročen par, priden
in pošten, še brez otrok. Naslov
v upravi. 1203

ništvo z g. ravnateljem Josipom Priolom na čelu, so se ob 9. uri k zaključni slavnosti zbrali na zavodu prav odlični gostje. Kraljevske banske uprave je zastopal načelnik kmetijskega oddelka g. ing. Anton Podgornik. Nadalje so bili navzoči razni kmetijski strokovnjaki, celokupen učiteljski zbor, večinoma tudi starši letošnjih absolventov in drugi. Po odpeti St. Premrlovi pesmi »Slavospev«, je g. ravnatelj Josip Priol pozdravil zastopnika Kraljevske banske uprave in druge goste. Pozval je tudi vse navzoče goste, da zakličejo Nj. Vel. kralju Aleksandru trikratni živijo. Nato je podal poročilo za šolsko leto 1930/31. Iz tega poročila posnemamo, da je prvi letnik dovršilo 24, drugi letnik pa absolviralo 33 učencev, in sicer: 4 z odliko, 14 s prav do- brim in 15 z dobrim uspehom. Odličnjaki so bili: Kraner Janez iz Zamarkove v Slov. gor., Zemljič Matevž iz Radenc, Zidarič Jakob iz Huma pri Ormožu in Ivanuša Franc iz Frankovcev pri Ormožu. Za njihovo marljivost v teoriji in praksi so bili nagajeni s strokovni- mi knjigami. Od absolventov se jih vrne na domače posestvo 21, v nadaljno prakso jih odide 6, k vojakom gredo 4, na srednjo kme- tijsko šolo vstopita dva. Po ravnateljevem poročilu se je vršilo izpraševanje učencev. Vsakdo se je lahko prepričal, kako temeljite strokovne izobrazbe so deležni učenci tega od- ličnega banovinskega zavoda. V svojem govoru je g. zastopnik Kraljevske banske uprave očr- tal smernice bodočega potrebnega delovanja, letošnjih absolventov ter čestital tako učiteljskemu zboru kot učencem na krasnih uspe- hih, ki so jih dosegli v teoriji in praksi. V imenu absolventov se je zahvalil nato učitelj- skemu zboru in instruktorjem absolvent Mirko Rajh iz Ljutomer, v imenu starišev pa g. Jakob Zemljič, pos. in župan iz Radenc. V svojem poslovnem govoru je nato g. ravnatelj Priol učencem polagal na srce, naj se vedno zavedajo, da so sinovi kmetijskih staršev in da naj kot bodoči gospodarji pomagajo svo- jim bližnjim in daljnim sosedom z besedo in dejanjem in tako pripomorejo k procvitu naše ožje in širše domovine. Ko so učenci na to od- peli še nekaj pesmi, je bila slovesnost zaklju- čena, ki bo ostala vsem udeležencem v naj- lepšem spominu.

*

Vinogradnikova beseda gostilničarjem.

Vsakdo ve, da je vinska kriza prišla do dna, da je vino padlo do najnižje cene. To ve tudi gostilničar. Vemo, da je njemu prav, če je vino poceni, toda kljub temu naj posluša besedo vino- gradnikovo.

Gostilničar, kupuj domače vino!

V Slovenijo prihaja polno vina od drugod. Našega vina ne uvažamo v fužne kraje naše domovine v sodih, kvečjemu najdete tu pa tam steklenico štajerskega vina. V naše kraje pa pride veliko vina od juga. Za vino, ki pride iz drugih krajev k nam, morajo gostil- ničarji plačati seveda velike vsote, 30 do 40 milijonov Din na leto. Ta denar gre iz naših krajev. Če bi ga dobil naš vinogradnik, saj ga ne bo pojedel, dal ga bo trgovcu, obrtniku, dobil ga bo delavec, denar bo krožil doma in tudi gostilničar bo več zaslužil. Obisk v go- stilnah bo večji, ljudje bodo šli raje

se okrepčat. Gostilničar kupuj domače vino!

Gostilničarsko pivo.

Znano nam je, da gostilničarji snu- jejo pivovarno. Vemo, da bodo ljudje pivo pili tudi v bodoče in ga vino ne bo izpodrinilo. Nič nimamo proti, ako se gostilničarji osamosvojijo. Toda tega pa se naj zavedajo, da bodo sedaj tudi v tem oziru odvisni od tega, če bo kaj denarja v Sloveniji. Ako bodo gostil- ničarji še naprej naklonjeni našemu vinu, ali mislijo, da bodo s tem dobili naše ljudi za sebe? Zahteva, da mora gostilničar nuditi ljudem domače vino, mora biti vedno bolj glasna. Gostilni- čarji upoštevajte to, če hočete, da se bo nas upoštevalo v drugem oziru.

Gostilničarji, v stik z vinarskimi za- drugami!

Vinogradniki vemo, da je gostilničar razpečevalec naših vin. Vemo, da so posamezniki, ki preveč oderuške cene vinu nastavljajo, ti so gotovo obsoje- nja vredni. Poštenim gostilničarjem tudi vinogradniki privoščimo primeren zaslužek.

Velika večina gostilničarjev pa ku- puje svoja vina od vinskih trgovcev. Ti seveda ne delajo zastoj, hočejo tudi zaslužiti. Vino za gostilničarja pa se podraži. Zato stopite gostilničarji v stik z vinarskimi zadrugami. Izvedeli smo, da se je Štajerska vinarska za- druga v Maribru odločila dati vam šta- jerska vina v prodajo proti plačilu po treh mesecih, samo, da vam čimbolj ustreže in da sprejmete štajerska vina v svojo klet.

Pričakujemo vašo besedo.

S tem vas prosimo in pozivamo, da zavzamete svoje stališče napram slo- venskemu vinogradniku. Pričakujemo, da bo naša beseda zalegla, da boste sa- mi uvideli, da ni prav, če slovenski gostilničar ne toči slovenskega vina. Ne želimo sovraštva in boja. Ako bo pa sila prevelika in gostilničarji nenaklo- njeni, bomo v obrambi sami si morali iskati domačega trga v celi Sloveniji.

*

Odkupnina za kuluk.

Glede kuluka za vzdrževanje bano- vinskih cest je izdal gradbeni minister tole važno pojasnilo:

Stroškov za vzdrževanje samouprav- nih banovinskih cest in mostov nosi dve tretjini banovina, eno tretjino pa oni cestni odbori, preko katerih ozem- lja gre cesta, oziroma most. Vse te vsote, potrebne za graditev in vzdrževanje banovinskih cest morajo biti predvi- dene v proračunih banovin, oziroma sreskih cestnih odborov. Če samouprav-

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraže- nosti sezite takoj po staropreizkušeni »Franz Josefovi« grenčici! Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »Franz Josefova« voda iz- borno učinkujoče naravno odvajalno sredst- vo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovi- nah.

na telesa z zgoraj omenjenimi sredstvi ne bi mogla zgraditi, oziroma ohraniti v dobrem stanju vseh nedržavnih po- tov, je predvidena z omenjenim zako- nom uporaba ljudskega dela (kuluka). Uporaba ljudskega dela v smislu ome- njenega zakona je obvezno osebno de- lo za vsakega obvezanca. To osebno delo se more prenesti na drugo osebo, oziroma namestnika ali pa se mora plačati odgovarjajoča dnevnicca za to delo (odkupnina). Ker je z zakonom predvideno, da mora izvršiti to delo vsak obvezanec le v svoji občini, pri popraviljanju banovinskih cest pa sa- mo v svojem srezu, izhaja iz tega, da se more odkupnina uporabiti samo za ceste v onem srezu, kjer je bila pobra- na. Ker pa padejo po zakonu stroški za graditev banovinskih cest deloma na banovine, deloma pa na sreske cestne odbore, odkupnina za osebno delo ob- vezanca pa ni nobena doklada, tem- več samo obveza, ki je predvidena za to, da se izvrši osebno delo v naturi in je samo izjemoma dovoljeno, da se mora za predvideno delo uporabiti dru- ga oseba, oziroma plačati istovetnost za delovno silo v denarju, je vnašanje dohodkov odkupnine v banovinske pro- račune nepravilno in ne odgovarja od- redbam zakona o nedržavnih samo- upravnih cestah, ker je to poseben do- hodek. Zato se mora ta dohodek v du- hu zakona porabiti na ozemlju onega sreskega cestnega odbora, na čigar ozemlju je bil pobran. Dalje je z zako- nom predvideno, da mora v primeru, če je banovina zgradila vse svoje ce- ste in mostove ter vzdržuje v pravil- nem stanju z rednimi sredstvi, bano- vina zaprosi ministra, da jo osvobodi uporabe ljudskega dela.

*

Vprašanja in odgovori.

H. Š. v V.

Imam bolno telico...

Imam napisano povest, ali jo sprejmete v Slov. gospodarja?

Odgovor:

Glede telice se obrnite na živinozdravnika predno jo prodate, ako je drugače dobra in krepka. — Povest pošljite g. Golecu, da jo prebere.

J. H. v S.

Potrjen sem za pešadijo, ali bi lahko prosil za mornarico?

Odgovor:

Prosimo lahko na svoj vojni okrug, kolek 5 Din. Če boste pa uslišani, je drugo vpraša- nje, na katerega vam mi ne moremo odgo- voriti.

I. O. v T.

Ali kljub temu, da je blizu občinska cesta, vozim po neobčinski cesti, ki jo upravljamo že 40 let?

Odgovor:

Ako je občinska blizu, ustrezite sosedu in vozite po njej; vsak ima rad svojo zemljo v miru. Če je slaba, zahtevajte od občine, da jo popravi. Drugače pa smete neobčinsko cesto tudi uporabljati.

F. S. v V.

Kaki paragrafi veljajo pri živinski kupčiji?

Odgovor:

Teh je pa dosti in ne moremo tu odgovoriti! Odgovor dobite v prihodnjem koledarju

kmetske zveze, kjer bodo ti paragrafi objavljeni.

I. A. v P.

Viničarijo in vinograd sem kupil. Prodajalka mi hoče viničarko in njene sadeže tam pustiti. Ali moram res odškodnino plačati?

Odgovor:

Poglejte, kaj pravi pogodba. Ako tega v pogodbi ni, mora viničarka ven, prodajalka pa ji je dolžna povrniti škodo za sadeže.

I. St. v V.

Moje sadje pada na sosedova tla. Ali res ne ostane moje?

Odgovor:

Med dobrimi sosedmi je tako, da pustijo sadje drug drugemu, naj že leži kjer je. Drugače pa ima sosed prav: vaš sad, ki leži na njegovem ozemlju, je njegov.

A. O. v T.

Zamudil sem napraviti priziv zoper odločitev invalidskega sodišča dravske divizijske oblasti, ki mi je krivično črtala podporo. Kaj sedaj?

Odgovor:

Zakaj ste zamudili? Pazite na take reči! Da bi se vaša zadeva zopet znova obravnavala, bo treba odločbe ministrstva vojne, tja pišete, če bo kaj pomagalo!

J. R. v J.

Leta 1915. mi je sosed posodil 700 kron po 8%. Sedaj hoče, da mu vrnem 700 Din in 8%. Ali sme to zahtevati?

Odgovor:

Ne. Vi plačate 700 kron in 6%, kolikor ste dolžni. — Da ste pa na položnico napisali to vprašanje, nam ni znano, ker uredništvo ne dobi položnic. Na položnicah se pa mora plačati 50 par, če kaj pišete.

A. T. v G.

Ali je v Mariboru res neka organizacija, ki oskrbi nevestam in ženinom doto?

Odgovor:

Te organizacije ni. Pač pa je neka hranilnica imela lani podoben inšerat. Način te oskrbe je, da po malih zneskih vlagate, oni pa nevesti z odstotki izplačajo. To vam napravi vsaka posojilnica.

A. M. v V.

1. septembra moram k orožnim vajam. Ali se da odložiti?

Odgovor:

Vložite prošnjo za odložitev, potrdi naj jo občina, da res ne morete z doma in pošljite prošnjo na svoj vojni okrug.

A. P. v Z.

Zobe sem dala nove napraviti, sedaj pa ne obstanejo notri. Ali lahko terjam denar nazaj?

Odgovor:

Pojdite k zdravniku, ki vam jih je dal notri. Ako vam jih noče prav popraviti, pojdite k drugemu zdravniku in te stroške lahko terjate od prejšnjega, ako bo dal novi zdravnik potrdilo, da prejšnje delo ni bilo pravilno.

L. F. v P.

Rad bi bil zrakoplovec, kam se naj obrnem?

Odgovor:

V službo pri zrakoplovu vzamejo predvsem one, ki imajo primerno predizobrazbo, so mehaniki ali kaj takega. Če imate res tako veselje, pišite na vojni okrug Celje.

J. Z. v D.

Mnogi pobirajo mleko in ga v mestu strankam prodajajo. Tem ga nihče ne kontrolira. Jaz pa ga nabiram za mlekarno, ki ga kontrolira. Ali ni mogoče doseči, da bi se mleko tudi drugim kontroliralo? Ali ti niso dolžni plačati obriti?

Odgovor:

Kontrola mleka je potrebna. Žal, da se splošno ne izvaja. Ne morete nikjer doseči, da bi se mleko vsakemu kontroliralo. Lahko jih naznanite, toda, če bo v redu, boste ga plačali. Glede obrtnega lista pa smo mnenja, da ga ne potrebujejo, ker samo v imenu lastnikov prodajajo.

F. M. v S.

Imam celo družino bolnega žagarja že dve leti na skrbi. Od njegove občine sem zahteval povrnitev stroškov. Pa ni odgovora. Ali lahko tožim?

Vi morate postopati sledeče: Na domačo občino pojdite in ona naj začne vzdrževati to siromašno družino. Prijaviti pa mora vaša občina zadevo takoj njegovi domovinski občini. Za nazaj pa bo težko dobiti kaj, ker ni podlage, ni dogovora, da ga vi vzdržujete na občinski račun.

A. T. v G.

Občinsko cesto ob moji hiši so opustili. So-

sedje, ki jo uporabljajo, pa je nečetej popravljati. Meni se dela škoda, kaj naj napravim?

Odgovor:

Poglejte predvsem, če res ni več ta cesta občinska. Ako je še kot taka zaznamovana, jo mora občina popraviti. Posestniki sosedov naj skupaj z vami zahtevajo, da ostane cesta občinska. Ako pa ni več, tedaj so dolžni vsi, ki cesto uporabljajo, plačati popravilo.

A. Z. v Dugaresa.

Posredujte, da odpravijo kuluk, ljudje so razburjeni.

Odgovor:

Kmetska zveza in naš list Slovenski gospodar so v tem oziru dali oblastem dovolj podatkov, da kuluk ljudi razburja. Odločati pa za sedaj ni v naši moči.

I. P. v K.

Cena živini grozno pada. Kaj storiti?

Odgovor:

Šte brali članek v zadnjem Slov. gospodarju. Cena živini se naj takoj dočeti najnižja po 6 Din, srednja po 8 in prvovrstna po 10 Din za živo težo. Veste, da je preteklo nedeljo mesar K. v Mariboru razglasil, da seka meso kg po Din 6, 8 in 10. — Kmetje, ne dajajte živine pod ceno!

★

Uporaba sadja v gospodinjstvu.

Predvsem je treba povedati, da so jabolka zelo zdrav sad. Kdor uživa dosti sadja, bo imel v hrani dovolj redilnih snovi.

Sadje se hrani tako, kakor dozori, v primerno hladnih in zračnih prostorih. Naloži se ga na predale na suho slamo. Paziti je, da ni obtočeno, ker tako sadje začne kmalu gniti in se gniloba razširi tudi na ostalo zdravo sadje. Tako shranjenega je treba večkrat prebrati in načeto sadje izločiti. Kako veselje napravi gospodinja mladim in starim, ako jim po zimi, posebno pa še za Veliko noč da na mizo domača jabolka!

Januš Golec:

Guzaj.

33

Na steni slovite romarske cerkve na Sv. gorah nad Št. Petrom so obešeni železni okovi, katere je moral imeti krog rok nekoč jetnik. V zahvalo, da je bil rešen iz ječe na Marijino prošnjo, je obesil železje na zid svetogorske cerkve. Romarji pravijo tem okovom »špringerji« in so nekaj prav posebnega v očeh moške mladine. Po ljudskem pripovedovanju je znal tudi Guzaj za čudežno moč »špringerjev«. Splazil se je skrivoma v cerkev, snel okove in si dal enega na levo, drugega na desno roko in jih obesil nazaj na prvotno mesto. »Špringerji« so mu ojačili roke, da je zdrknila z njih vsaka žandarjska veriga, najsi je bila še tako debela, nategnjena ter zaklenjena z obešanko.

Po spodnjih krajih znana, priljubljena in dobro obiskana božja pot so Stare gore pri Pod-

sredi. Romarska cerkev je posvečena Mariji sedem žalosti in se omenja že l. 1347 po starih listinah. Poleg Marijine cerkve so na Starih gorah še dve prostorni kapeli: sv. Ane ter sv. Mohorja in Fortunata. Pod eno izmed kapel je prostorna grobnica ali žerf, v katerem počivajo v kamenitih krstah na podsrečnem gradu umrli grofi. Položili so jih k zadnjemu počitku z vsem nakitom in tudi s prstani na rokah. V tem starogorskem žerfu je bil tudi Guzaj. Odprl je eno od grofovskih krst in odnesel iz nje dragocen zlat prstan. Kakor hitro si je pozneje nataknil starodavni prstan na prst, je lahko pozelel, kar je hotel, izpolnilo se mu je.

Za Št. Petrom pod Sv. gorami preko Sotle na hrvaški strani je na hriščeku Hrvatoma ter Štajercem priljubljena božjepotna cerkvica sv. Roka. Kakor znano, upodabljajo sv. Roka s psičkom, ki drži v gobcu kosec kruha. Guzaj je obiskal nekoč kumrovškega sv. Roka in izmaknil njegovemu psu kruh iz zob. Radi te hrvaške svetinje, katero je nosil neprestano v žepu pri sebi, je imel vedno vsega dovolj in je lahko delil

Nepotrebna siraža.

Vojak, ki je moral stražiti kanon, ga je zapustil ter šel v bližnjo gostilno. — »Zakaj si šel z mesta?« je zagrmel nanj stotnik, ki je slučajno tudi sedel v krčmi. — »Gospod stotnik«, odgovori vojak, »poizkušal sem kanon vzdigniti; dva moža ga ne spravita z mesta, ako pa jih pride več, ga itak ne ubranim! Čemu bi torej stal tam-kaj?«

Solnčni mrk.

Stotnik je omenil v pogovoru svojemu nadporočniku, da bi bilo dobro, ako bi bilo moštvo poučeno tudi o prirodnih prikaznih, n. pr. o solnčnem mr-

Vsega sadja pa ne moreš ohraniti v svežem stanju. Tudi je bolje, da se ga deloma tudi nasuši. Neverjetno je, kako je prišlo pri nas sušenje sadja iz navade. S tem seveda tudi ena najbolj zdravih hranil. Za sušenje vzemi zdravo, popolnoma dozorelo sadje, na lese ga nalažaj le v eni plasti in ne kar na debelo, med sušenjem ga tudi preberi, posebno, če sušiš razno sadje nankrat. Češplje suši cele, pa polagoma, ker sicer bi popokale in veliko na vrednosti izgubile. Ako hočeš s češpelj potegniti kožico, potem namoči češplje do pet minut v vrelo vodo, nato hitro v zelo mrzlo vodo, pa se da kožica kar dol potegniti. Jabolka sušimo tako, da jih razrežemo na krhlje. Lepše suho sadje pa dobimo, ako jabolko razrežemo na oročke in pečke izločimo. Drobne hruške sušimo cele, debele pa razrežemo na dva, tri ali štiri dele.

Glavno pri sušenju je, da plamen ne pride do sadja, kakor tudi ne dim. Plamen ga osmoli in dimu mu da neprijeten vonj in okus. Ako moreš, suši v peči, ki je bila dobro zakurjena in se je že pomedla. V štedilniku je sadje zelo težko sušiti.

Suho sadje ne daj takoj v kak zaboj, ampak ga lepo na zračnem prostoru razgrni za nekaj dni, potem šele, ko se je prezračilo, ga lahko spraviš. Suho sadje uporabljaj samo kakor za hrano, za one pa, ki težje uživajo suho sadje, pa ga skuhaš. Posebno je to hrano priporočati bolnikom.

Jabolčna mezga. Ako kuhaš sadje tako dolgo, da razpade, napraviš na ta način sadno mezgo. Najbolj priprosta je jabolčna mezga s prav malo sladkorja, pa tudi brez nje. Zrelo jabolko operi, razreži, otrebi, skuhaj v malo vode, toliko, da se ne pri-smodi, ko začnejo jabolka razpadati, odsta-vi od ognja, stresi na sito ali rešeto, pre-tlači in zopet tako dolgo skuhavaj, da se bo zgostila. Med vkuhavanjem dodaj nekaj dišav, cimeta, nageljnovih žbi in limoninih lupin. Ako vkuhavaš močno kisl jabolka, dodaj nekaj sladkorja. Ves čas pa mešaj ker se mezga rada pripali, pa se jeziš na sebe, kakor da nič ne znaš. Tako mezgo kar toplo še spravimo v kozarce, če teh ni pa v lonce, te postavi v krušno peč, kjer naj ostanejo nekaj ur, da se še bolj zgosti

mezga in se na njej napravi lepa skorja. Nazadnje zaveži kozarce ali lonce s pergamentnim papirjem do tedaj, ko želiš uporabiti mezgo v gospodinjstvu bodisi za priboljšek h kruhu ali za sadno potico.

Vinska juha. Vzemi liter vina in pol litra vode ter to prevre. Dodaj košček cimeta in malo sladkorja po svojem okusu, nato pa kot oreh debelo kepico presnega masla. Osoli malo in pusti, da po malem vre. V skodelici stepi dva rumenjaka, dodaj žličko moke, malo mrzlega vina in to vlij v vrelo tekočino. Opečen kruh v taki juhi — vse skupaj — nekaj izbornega!

Sv. Jurij ob Ščavnici. 24., 25. in 26. avgusta t. l. se bo vršil v Pergerjevi dvorani tridnevni tečaj za konserviranje sadja in zelenjave, ki se ga naj udeležijo v prvi vrsti dekleta iz obeh gospodinskih tečajev, potem pa tudi vse druge ženske, ki se za to stvar zanimajo. Udeleženke si naj preskrbijo same material za vkuhavanje, steklenice, sladkor in druge potreščine.

Sprejem v kmetijsko-gospodinsko šolo Kmetijske družbe v Ljubljani. S 1. oktobrom 1931 se otvori trideseti tečaj kmetijsko-gospodinske šole v Ljubljani, ki bo trajal 11 mesecev. Podrobnosti glede sprejema so bile že objavljene v »Kmetovalcu« in v dnevnem časopisu. Pripomniti je samo, da znaša oskrbnina in šolnina mesečnih 450 Din. Ta mesečni prispevek se sprejema tudi v živilih, ki se primerno vračunajo. — V zavi od sprejemajo dekleta, ki se želijo izvežbati v dobre gospodinjke. Dopršiti morajo 16. leto starosti, predložiti zadnje šolsko in zdravniško spričevalo. Zaželjene podatke nudi Kmetijska družba v Ljubljani, na katero je nasloviti lastnoročno pisane prošnje do najkasneje 24. tega meseca.

★

Cene in sejmska porečila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 8. avgusta tega leta so pripeljali špeharji 30 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 14 do 16 Din, špek tudi po 14 do 16 Din. Kmetje so pripeljali 5 voz sena po 70 do 80 Din, 4 voze slame po 55 do 60 Din, 5 voz

kumarc komad po 1 do 2 Din. Pšenica je bila po 2 Din, rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1 do 1.25, kuruza 1.50, proso 2.50 do 3, ajda 1.50, fižol 2 do 2.50, luščeni grah 10 do 12 Din. Kokoš 30 do 40 Din, piščanci 18 do 55 Din, raca 15 do 30 Din, gos 30 do 45 Din, puran 35 do 45 Din, domači zajec pa po 5 do 30 Din. Gobe 1 do 2 Din, borovnice 1.50 do 2, maline 3.50, grozdje 12 do 16, marelice 24, hruške 4 do 6 Din, jabolka 4 do 5, breskve 14 do 20 Din, mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 30 do 36, med pa po 12 do 20 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 7. avgusta tega leta je bilo pripelanih 323 svinj; cene so bile sledeče: Mlad prašiči 5 do 6 tednov stari komad 50 do 70 Din, 7 do 9 tednov stari 80 do 100 Din, 3 do 4 mesece stari 150 do 200 Din, 5 do 7 mesecev stari 300 do 400 Din, 8 do 10 mesecev stari 420 do 500 Din, eno leto stari 550 do 650 Din; 1 kg žive teže po 6 do 8 Din, 1 kg mrtve teže pa po 9 do 10 Din. Prodanih je bilo 116 svinj.

★

V ČRENŠOVCE!

V nedeljo, 16. avgusta, to je, v nedeljo po prazniku Marijinega Vnebovzetja bodo naše vrle krščanske mladenke iz Slovenske krajine pohitele v Črenšovce na proslavo efeškega Marijinega jubileja. Ob 10. uri je pridiga preč. g. kanonika ČASLA, nato slovesna sv. maša, ki jo bo daroval velečastiti g. dekan. Na zborovanju izven cerkve govori dr. HOENJEC. Krščanska dekleta od obeh strani Mure, 16. avgusta v Črenšovce! Tamkaj bo dekliški tabor, posvečen krščanski in narodni misli. Čim več nas bo, tem veličastnejše bo to slavo.

DEKLIŠKI TABOR V RAJHENBURGU.

Zadnjo nedeljo avgusta, 31. avgusta, se bodo dekleta iz Posavja zbrale v starodavnem Rajhenburgu, kjer stoji slavna cerkev Marije Lurške. Tamkaj se bodo ob priliki proslave 1590 letnega jubileja efeškega cerkvenega zho-

ku. Nadporočnik upa-že naredniku, da naj prihodnji dan popoldne pouči moštvo o tem predmetu. Zvečer, ko se je prebral »Befehl«, pa je dejal narednik: »Na ukaz gospoda stotnika bode jutri popoldne solnčni mrk; ako bi deževalo, bo solnčni mrk v sobi št. 15.«

Mlad kadet

Je stopal pri paradi rezervistov pred vrsto gori in doli. Naposled se ustavi pred prvim v vrsti ter ga osorno vpraša: »Kaj si v cilu?« — »Gimnazijski profesor, gospod kadet!« — »Kaj si ti?« vpraša kadet drugega. — »Okrajni zdravnik sem!« mu odgovori ta.

dobrote revežem, ne da bi mu bilo kedaj zmanjkalo.

O junakinji hrvaškega Zagorja Veroniki Deseniški krožijo po obeh straneh Sotle vse mo-goče nemogočnosti ter izmišljotine. Hrvati trdijo, da je bila reva kot mučenica zazidana živa v sobo rojstnega gradu Naš Tabor na griču pred Deseničem. Guzaj je seve obiskal ta grad. Pustil si je pokazati sobo, v kateri je končala tako strašne nasilne smrti Veronika. Tamkaj je še opeka, katero so rabili za zazidanje vrat. Kos te opeke je vtaknil tudi Guzaj v žep in bil od tedaj obvarovan pred ječo. Ako bi ga bili tudi prijeli ter pahnili v kajho, bi ne bili mogli zakleniti vrat, ker tega bi ne bil dopustil čudežni kos opeke iz zazidanih vrat sobe Veronike Deseniške.

Kraj Olimje pri Podčetrtku smo omenili v naši povesti parkrat. V Olimju je znamenita cerkev Marijinega vnebovzetja, ki je bila pozidana leta 1675. V žagradu je med drugimi stari-nami tudi zelo star mašni plašč, ki ga že dolgo ne uporabljajo pri najsv. daritvi. Guzaj je bil itak pogosto v Olimju in nekoč je obiskal celo

cerkev. Podal se je v zakristijo, odprl omaro in zadel na starodavni plašč. Dal si ga je preko glave in se zasukal v njem trikrat okrog. Plašč mu je podelil moč, da ga ni mogel nobeden duhovnik zmaševati, ali mu sploh škodovati s pomočjo raznih žegn timer. Guzaj je bil vendar srdit sovražnik duhovščine, katere ni le črtil, ampak jo tudi dejansko napadal in ropal po župniščih. Župniki bi mu že bili posvetili in ga zmaševali v solnčni prah, pa kaj, ko se je zavaroval proti temu z olimskim mašnim plaščem.

Od vseh grozodejstev, katera je vršil roparski glavar tekom let po krajih od Št. Jurja do Brežic, je ostalo narodu najbolj v živem spominu ono o podkovanju. V ljudski pripovedki ne zabije Guzaj žrebljev v pete Hrvatom, kakor se je to zgodilo resnično, ampak jezični ženski Zadeva s podkovanjem bableta je tale:

Že bolj postarana ženica se je podala z Drenskega rebra na Pilštajnu na Planino na sejm. Lepo oblečen gospod je sedel ob potoku, kamor je stopila babnica, da bi si umila čevlje, ker ni marala preveč z blatom oštrafotana na

ra poklonile svoji nebeški Zaščitnici, ki je najsvetlejši vzor krščanskih krepostil škofij-ski voditelj Marijinih družb preč g. kanonik ČASL bo imel ob 10. uri cerkveni govor. Po cerkvenem opravilu bo zborovanje izven cerkve, kjer bo govoril predsednik Prosvetne zveze dr. Jos. HOHNJEC. Dekleta iz Posavja in sosednih krajev pridite! Tudi naše sestre iz sosedne Kranjske so vljudno vabljeni!

Romarski izlet na Ptujsko goro. Centralni odbor prosvetnih društev frančiškanske župnije v Mariboru obvešča vse, ki se želijo v nedeljo, dne 30. avgusta tega leta udeležiti romarskega izleta na Ptujsko goro, da imamo polovično vožnjo le tedaj, ako se jih prijavi najmanj 800. Priglasiti se je treba do 22. avgusta ali pri predsednikih prosvetnih društev ali pa pri vratarju frančiškanskega samostana, kjer se dobijo izkaznice in se plača vožnja. V slučaju, da se jih 800 ne oglasi, se romanje tudi ne more vršiti. Zato razvite vsi oni, ki želite, da se vrši izlet, živahno agitacijo. Tajnik.

Na fant. taboru na Gorci pri Sv. Petru pri Mariboru v nedeljo, dne 30. avgusta govorijo: Franc Jerebič, podraavn. Zadrúžne gospodarske banke kot zastopnik Kat. akcije: Kako naj fant pospešuje versko življenje družine, dr. J. Jeraj; Fant kot bodoči gospodar in M. Geratič: Fant in domača gruda ter zastopniki posameznih župnij.

Na fantovskem taboru pri Sv. Treh Kraljih v Slov. goricah v nedeljo, dne 23. avgusta govorita č. g. Marko Kranjc: Fant kot bodoči gospodar, in M. Geratič: Kako naj fant pospešuje versko življenje in domačnost družine. Iz vsake župnije ima po en fant kratek pozdravni govor.

Št. Janž na Dravskem polju. Naše društvo je na delu. Fantje in dekleta so res pridni! Vedno imajo kako igro pripravljeno, da nudijo domačinom dovolj poštene zabave pa tudi pouka. Sedaj so si pa izbrali celo opero »Kovačev študent«. V nedeljo, dne 16. avgusta se vrši ta predstava v društveni dvorani ob 3. uri popoldne. Vstopnina je običajna, vendar zelo nizka. Prosimo vse, ki še niso videli kaj podobnega, da se udeležijo predstave, ker je nekaj svojevrstnega. — Na svidenje!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo 23. avgusta t. l. bo pri nas otvoritev nove Perger-jeve dvorane. Ob tej priliki bo tukajšnje Bralno

društvo priredilo pod vodstvom g. V. Kocbeka prekrasno spevoigro »Darinka«, pri kateri se vse poje. Ker še kaj takega pri Sv. Jurju niste videli in slišali, ste tembolj vabljeni vsi. Med odmori svira domači tamburaški zbor. Bog živi!

Fantovski tabor pri Sv. Juriju ob Ščavnici priredi Prosvetna zveza za ljutomerski okraj. Tabor bo 23. avgusta. Ob pol 10. uri bo cerkvena slovesnost s pridigo, po sveti maši pa zborovanje pred cerkvijo, na katerem bosta govorila zastopnika mariborske in ljubljanske Prosvetne zveze in več kmetskih fantov. S taborom bo združena popoldanska športna in lahkoatletska prireditev, ki bo brez vstopnine. Posamezniki tekmujejo v kolosarjenju, skeku v daljino in višino, štafetnem teku in v metanju krogle. Zmagovalci debijo lepa darila, ki jih nabavi okretni odbor. Vežbajte in se pripravite, da zmagate. Fantje 23. avgusta vsi k Sv. Juriju ob Ščavnici, da na javnem taboru pokažemo, da v naših srcih še gori ogenj katoliških načel. Na veselo svidenje.

Središka prosveta uprizoni s sodelovanjem mladinskih odsekov »Sloga« in »Vigred« dne 15. avgusta ob 8. uri zvečer in v nedeljo 16. avgusta ob 3. uri popoldne in Društvenem domu v Središču krasno ljudsko igro s petjem v 5. dejanjih »Uboga pevka«. Igra slika trpljenje žene — matere in njenega otroka ter nam v živih prizorih pred očuje srečo nenadnega snidenja z očetom. Vabimo Vas, da si v obilnem številu ogledate to igro. Vstopnice so po 5 in 2 Din.

Polzela, Pasijonske igre se bodo uprizarjale v dneh 14. avgusta ob 8. uri zvečer, 15. in 16. avgusta pa ob 3. uri popoldan. Igre so letos v toliko spremenjene, da so za pet slik dalje, in sicer se na novo vprizonijo sledeče slike: 1. Jezus izganja trgovce iz templja; 2. Jezusovo slovo od Matere; 3. Marija mazili Jezusa; 4. Judež se obesi; 5. Snelmanje s križa. Igre bodo letošnje leto neprimerno lepše, ker je na razpolago mnogo večji oder v novem društvenem domu. Režiser bo g. Janko Novak, član Ljudskega odra v Ljubljani. Ker se igre radi visokih režijskih stroškov ne bodo ponavljale, vabimo tem potom vse k obilni udeležbi. Predstave se vrše v novem Prosvetnem domu. Vstopnina: I. sedeži 15 Din, II. sedeži 10 Din, stojišča pa 5 Din.

Gornja Ponikva pri Žalcu. Kakor smo že poročali, uprizoni prosvetno društvo »Slomšek« na lovrensko nedeljo, dne 16. avgusta tega leta v župnikovi uti na Gornji Ponikvi ob treh popoldne igro »Žrtev spovedne molčečnosti«.

Tremerje. Prosvetno društvo uprizoni v nedeljo 16. avgusta ob pol 4. uri popoldne igro »Užitkarji«. Med odmori igra tamburaški zbor.

*

Marsikaj novega o zlatu.

Ako slišimo besedo »zlatu«, se nam rodijo takoj pojmi o dragocenosti in redkosti. Skozi tisočletja je pomenjalo zlato: bogastvo, čast ter mogočnost. Znano je bilo, da se nahaja zlato v raznem kamenju ter rudninah in ga naplavlajo reke s hribov v doline. Na zlato najbogatejši reki sta v Evropi: nemški Ren in ruska Volga. Najnovejša raziskovanja glede zlata so rodila zelo veliko čisto novega.

Zlato povsod.

Poskusi raznih učenjakov in predvsem profesorja Ragnarja Bergen so dokazali, da je najti v praktičnem oziru povsod zlato. V naši prehrani, bodisi da je živalskega ali rastlinskega izvora, da celo naše lastno telo vsebuje zlato, četudi v najmanjših količinah.

Dokazano je, da ima ščuka tri miligrame zlata, ostriga pa le deseti del kolikor ščuka. Navadni rženi kruh vsebuje na 1 kg 0,4 miligrama; krompir 0,1 miligrama in sočivje v splošnem 0,3 miligrama na 1 kg. Ovsene plevle 2 miligrama na kg; jetra in srce od vola le eno desetinko od ovsenih plev. Voda in človeška kri vsebujeta 0,3 miligrama na 1 liter; navadna voda, sadni in grozdni soki 0,1 miligrama. Izredno veliko zlata je v živinskih možganih; 15 miligramov pri enem kilogramu. Ta množina bi se dala teoretično izrabljati, ako bi bilo dovolj živalskih pчени možganov, ker se sicer izplača pridobivanje zlata že, če je dobiti v 1 kg 5 miligramov.

sejmišče. Gospod je prišel z žensko razgovor in jo vprašal ob koncu prav prijazno, kaj neki ona misli o Guzaju, ali je dober, ali resnično razbojnik. Bable ni poznalo Guzaja, pač pa slišalo že mnogo o njem, da je tat, ropar in se je odrezala na kratko, češ: »Bog nas obvaruj zlodijevih sinov, kakor je Guzaj, ki ne spada drugam nego za pete na gavge (vislice).« Gospod se je nasmešnil ženski sodbi, jej ponudil čutarico z žganjem in jo še vprašal, kedaj in kod se misli vrniti s sejma. Ženska je povedala po pravici, da gotovo danes pred večno lučjo in prav po tej poti, po kateri gre sedaj. Gospod jo je potapljal ljubeznivo po rami, jo vščipnil na rahlo v lice in jo prosil ob slovesu, naj mu prinese proti dobremu povračilu in napitnini nazaj grede s Planine zavojček srednje dolgih žrebljev. Jo bo pričakoval ravno na tem mestu, sam ne more v trg, ima preveč opravka v hosti. Babnica je obljubila radevolje in sta se razšla.

Ob večni luči je že čakal oni prijazni gospod pri potoku. Ženska mu je izročila polna radostnega pričakovanja napitnine žreblje. Neznanec

jo je še povabil, naj sede tik njega, ji ponudil čutarico z žganjem, nato se zadril na ves glas: »Baba, sezuj čevlje!« Nahruljena je prestrašeno ubogala, pograbil jo je za boso nogo, izvlekel iz žepa kladivo, odprl zavojček z žreblji in vkljub odporu, kriču ter viku je zabil babnici lastno-ročno s Planine prinešene žreblje v pete. Ko je bil gotov z neusmiljeno krvniškim delom, je rekel:

»To je, baba neumna, tvoja napitnina iz rok Guzaja, katerega si zmerjala zjutraj za razbojnika, ki spada za pete na vislice!«

Guzaj je odšel in prepustil vikajočo babnico grozni usodi.

Konec.

— Prijazno vpraša nato tretjega: »Kaj pa ste vi, gospod, v civilu?« — »Kočijaž pri baronu Šidlu!«

Preveč vprašanja.

Oče že ni vedel kaj početi, ker ga je mali Franček neprestano izpraševal po tem in po onem. Nazadnje mu je ostro zapovedal, najga pusti pri miru.

Franček: »Oče, samo na eno vprašanje mi še odgovorite! Rad bi vedel, kdaj je umrlo mrvo morje.«

Molčljivost.

Jurček: »Ali zna tvoja žena molčati?« — Blažek: »Pa še kako! Za 400 Din mi je napravila lani dolga, pa mi ni povedala prav ničesar!«

Nov vozni red

se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Cena Din. 2.—.

Kokoši in zlata zrnca.

Amerikanski farmer v južni Kaliforniji je našel v želodcu in kokošjih črevah majhne zlate kepice. V čhi živali je izsledil 8 gramov zlata, ki je bilo mnogo več vredno ko kokoš sama. Tudi drugi sosedje omenjenega farmerja so našli na isti pojav. Poklicani znanstveniki so poučili ondoto prebivalstvo, da je tamkaj pesek, ki vsebuje zlato, tega zobljejo kokoši in kokošji želodec in čreva prebavijo pesek, a ne zlata, ki je v njem. Za praktično pridobivanje zlata, pa je pesek neporabljiv, ker je premalenkostno bogat na zlato.

Jetika in zlato.

Humpfrey Rolleston, zdravnik angleškega kralja, je poročal pred kratkim ob 60 letnici angleške narodne bolnice v Londonu glede raziskovanj na polju pljučne tuberkuloze (jetičnosti) sledeče: S pomočjo ubrizgavanj zlata vsebujočih soli se je posrečilo jetiko popolnoma ozdraviti. Ta način zdravljenja jetičnih je sicer drag, a uspešen.

Rusko zlato.

Današnjega vrhovnega ravnatelja ruske družbe za pridobivanje zlata, Dimitrija Odinofova, ki je bil pod carsko Rusijo kaznjenelec v sibirskih zlatih rudnikih, je potisnila boljševiška revolucija na tako važno mesto. Po njegovih podatkih pridobivajo 38% ruskega zlata s pomočjo strojev, ostalih 62% pa ga kopljejo po starem načinu. Ruski študent Kartanoff je odkril pred kratkem zlata polja severno od Tšiti, ob rekah Vitim in Oleh. Ta polja bodo dvignila rusko produkcijo zlata do leta 1933 na dvakrat toliko količino, kakor v dobi pred svetovno vojno.

Današnje stanje zalog zlata.

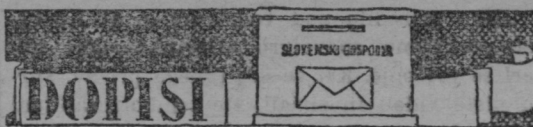
Današnje stanje zlatih novcev na cellem svetu cenijo na dve milijardi angleških funtov (funt je 273 Din). Od tega zlata se nahaja 800 milijonov funtov, torej 40% od celotne svetovne zaloge, v ameriških Združenih državah. Na vsakega prebivalca naše matere zemlje pride en funt šterlingov, na Amerikanca pa 7 funtov. Množina zlata v novcih naraste letno za 8 milijonov funtov šterlingov. V London dosepe vsak teden en milijon funtov zlata iz južne Afrike.

Kako se pusti zlato raztegniti.

Nemškemu inženjerju dr. Karlu Müller se je posrečilo pred par leti, da je ustvaril s pomočjo elektrike zlate liste, ki so bili debeli stotisoči del milimetra. Nemca je prekosil ameriški inženjer Cook v Newyorku za 100 enot. Na ta način pridobljene zlate kožice so tanke, da se vidi skozi. Z množino zlata, ki se nahaja v petdolarskem novcu, bi bilo mogoče pozlatiti strop od več tisoč kvadratnih metrov.

★

Molitve po maši z novim besedilom, kakor ga določa novi katekizem, so izšle v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena dosedanja.

Razvanje pri Mariboru. Pošta Hoče je poslala občini Razvanje obvestilo, da se naj opozori stranke, ki bivajo onkraj železniškega tira in katere še spadajo pod občino Razvanje, in teh je nad trideset, da si naj svojo pošto pridejo sami iskat, ker tistega obhoda pismonoša baje nima. Lepa pa je ta, blizu dveh pošt pa se pošta ne dostavlja. Zakaj neki se potem plačuje poštšina? Poštno upravo prosimo, da napravi red, ker vendar ne gre, da bi si del občanov moral hoditi sam po pošto. — Pri nas se je vršila revizija občinskega gospodarstva in poslovanja po revizorju kr. banske uprave. — Novega kateheta dobi razvanska škola. — Suša nam je napravila po travnikih in poljih veliko škode. Pridelek je za dobro četrtino in še več manjši kot normalno. Sadno letino imamo slabo, pač pa se pričakuje bogat vinski pridelek.

Sv. Križ nad Mariborom. Kmetska zveza priredi v nedeljo, dne 16. avgusta ob pol 11. uri pri Sv. Križu nad Mariborom v gostilni Kočvar poučno zborovanje. Predaval bo tajnik Kmetske zveze g. Marko Kranjc o agrarni krizi in odpomoči.

Stari trg pri Slevenjgradu. Na pobudo g. vojnega kurata F. Bonača iz Ljubljane se je pri nas že pred dvema leti ustanovil odbor, za postavitev spomenika v svetovni vojni padlim vojakom iz naše župnije, katerih število znaša nad 70. Ideja o postavitvi spomenika je plemenito lepa, vse hvale vredna. Če je kdo vreden spomenika, ga je pač vreden vojak, kateri je v vojni pretrpel toliko muk, toliko bolečin, prelil svojo kri in žrtvoval svoje življenje. Zato se obračamo na imenovani odbor, v katerem so tako odlične osebe, kaj je že storil in ukrenil dejansko dosedaj, oziroma kaj misli storiti v bodoče.

Gornja Sv. Kungota. Dne 28. julija je po dolgotrajni, mukepolni bolezni Katarina Dobaj, po domače Koroščeva iz Kozjaka, občina Gornja Sv. Kugota, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Bila je vzorna krščanska žena in dobra gospodinja. Pogreb, kateri se je vršil od doma in ga je vodil domači gospod župnik ob asistenci svečinskega gospoda župnika, je pokazal, kako je bila pokojna pri ljudstvu priljubljena. Globoko potrtemu možu in sorodnikom naše iskreno sožalje. — Dne 29. julija pa je utonila enoletna hčerka delavca Krebs Jožefa na Vrtačah v mlaki, oddaljeni kakih trideset korakov od hiše. Ko so domači opazili, da ni dekletca nikjer in ga šli iskat, so našli ubožico v mlaki. Vsaka pomoč je bila zastonj. — Suša pri nas močno pritiska. Krme je bilo jako malo, otave pa ne bode čisto nič. Tu smo bili letos, kakor tudi lansko leto po toči močno poškodovani. Storilo pa se še do sedaj ni nič za odpis davkov. Ubogi kmet pa gleda s strahom v bodočnost in ne ve, s čim bo preživel svojo družino in kje bo dobil potrebna sredstva za pokritje davkov in drugih obveznosti.

Sv. Bolefak v Slov. gor. Po dolgem času zopet koš novic. Koncem minulega meseca so zanesli na naš mirodvor Franca Potrč, bivšega kmeta iz Trnovske vasi. Umrl je lepe starosti 87 let. — Meseca junija se je poslovil iz te solzne doline Vincenc Rotman iz Sovjaka. Štel jih je nekaj čez 40 let. V kratkem bil je zdrav in mrtev. Zapušča ženo s štirimi neprekrbljenimi otroci. Naj v miru počivata. — Novost za nas bo gospodinjski tečaj za de-

kleta, ki se bo pričel 1. septembra in bo trajal dva meseca. V to svrhu je dal na razpolago prostore g. Muršec Konrad, kmet v Bišu. Dekletci! Ne zamudite prilike, udeležite se take koristne nadaljevalne šole za bodoče življenje! — Gasilno društvo v Bišu je postalo napredno. Dalo je namreč zgraditi na sredi vasi lesen 14 m visok stolp, v kojem bo odslej lahko sušilo brizgalne cevi. Te dni je bil končno dovršen. — Letino imamo srednjo. Že precej občutna suša je kmalu vse dozorela. Hvala smo dolžni Bogu, da nam je še do sedaj vedno v pravem času poslal dežja; če ne veliko, pa vsaj za največje potrebe. Sadja ne bo obilo, toliko lepše kažejo gorice, le Bog nas čuvaj toče! — Svetovno gospodarsko krizo čutimo vsak dan bolj. Med prodajno in nakupno ceno so velikanske razlike. Živina se že prodaja za sramotno ceno. Ljudje sežejo po zadnjem sredstvu; koljejo namreč živino doma in meso prodajajo med domačine. Za vsako nedeljo imamo vedno na razpolago sveže meso. To je tudi neke vrste samopomoč, ki nudi posamezniku, da vsaj nekaj skupi za svojo živino. Jasno je, da sedanjo krizo večajo razne vrste mešetarij, ki ponavadi hočejo veliko zaslužiti. Edino v zadrugi, odnosno v prodajni zadrugi bi bila odpomoč. Več o priliki.

Sv. Rupert v Slov. gor. Dne 28. julija je prišlo neurje čez našo župnijo, v zvezi z njim je bil blagodejen dež, katerega smo si vsi želeli. Prišlo je tudi nekaj, česar nismo želeli, namreč strela. V okvirju kakih 800 m je tresčilo v nekaj minutah na treh mestih, in sicer ena v klopotec v vinogradu g. Franca Krajnc iz Maribora. Drugikrat je tresčilo v hruško Mihaela Frasa, katero je precej poškodovalo. Tretjikrat je tresnilo v kozolec za koruzo pri Romanu Vogrin. Dve zadnji hrastovi sohi je popolnoma razrezalo, medtem ko se ni niti ena opeka poškodovala; tudi hruška, mogočno staro drevo, pod katero koruznik stoji in je vsaj 8 m višja od istega, ni poškodovana nič.

Kebelec na Pohorju. 70 letnico obhaja pri nas naš organist Leva Andrej, ki vrši svojo službo za čast božjo 35 let. Vrlemu možu želimo, vsi Kebečani zdravja in zadovolja še mnogo let!

Gornja Radgona. Moramo se tudi mi enkrat oglasiti v našem »Slovenskem Gospodarju«, kateri smo bili zaposleni pri zgradbi režijskega odbora za zgradbo banovinske ceste Sv. Benedikt-Lomanoši, smo bili na dan 26. junija t. l. odpušteni, več delavcev je bilo že prej odpuštenih. Sedaj pa plačila po odpustu nismo dobili in tu je strašno hudo prizadet siromašni delavec, kateri nima svojih sredstev za hrano, najemnino in obleko, posebno pa so razmere tistim otežkočene, katerih so večje število družinski očetje. Začetek dela je bil meseca aprila t. l. in tudi izplačan, a za mesec maj in junij še ni bilo izplačila. Torej prosimo merodajne oblasti, da nam olajša našo bedo z izplačilom siromašnih delavcev, katero željno pričakujemo.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V torek dne 28. julija popoldne je med nevihtu tresčilo v Zadravčev domovanje na Ružičkem vrhu in ga upelilo do golih zidov. — Mlačva bo letos hitro minila, ker je povsod malo slame in zrnja. Ljudje zro s skrbjo v bodočnost. Edino polno sadno drevje nam daje upanje, da bomo dobili vsaj nekaj denarja za najnujnejše potrebe. — Dne 29. in 30. julija je bila v gostilni gospoda Domanjko preizkušnja mer.

Polenšek. Na sedmini po pokojni Mici Čuš iz Polenec se je nabralo za odkup poganškega otroka 65 dinarjev. V enakih prilikah se spomnite ubo-

gih poganskih otrok in darujte za afriške misijone.

Sv. Miklavž pri Hočah. Kakor že objavljeno v Vašem cenjenem listu, so pogoreli še nedavno v Dobrovcih pri Hočah 4. orali lepega gozda. Kako je požar izbruhnil, se še danes ne ve; sreča je bila, da so kaznjenci pri Sv. Miklavžu, kateri so v zvezi s štirimi ognjegasci ogenj lokalizirali. Dne 29. julija pa smo opazili pri Sv. Miklavžu v šumi zopet se valiti črn dim proti nebu, požurim se na kraj in sem ostrmel pri tem prizoru. Videl sem sredi gozda med suhim dračjem velik goreči kup stelje, na katerega so šole prosti otroci z vso marljivostjo nosili iz sosednega gozda steljo, katero je sosed nagraabil. Razume se seveda, da so ogenj napravili tudi otroci, ki se niso zavedali, kako ogromno škodo bi lahko povzročili. K sreči sem ob pravem času to opazil, otroke spodil ter ogenj pogasil. Stariši, pazite na otroke! Ne puščajte jih brez nadzorstva, najmanj pa v gozd.

Ptuj. Na državni realni gimnaziji v Ptujju se bodo vršili popravni in vsi ostali izpiti od 24. avgusta do 1. septembra t. l. Učenci, ki žele vstopiti v I. razred, naj vložijo v času od 24. do 26. avgusta prošnje za pripustitev k sprejemnemu izpitu, opremljene s šolskim izkazom in rojstnim listom. Sprejemni izpiti se bodo pričeli 27. avgusta t. l. ob pol 9. uri. Vpisovanje dijakov(inj) se bo vršilo od 1. do 5. septembra t. l. Razpored izpitov in vpisovanja je objavljen na oglasni deski.

Ptujska gora. V petek, dne 7. avgusta tega leta krog 3. ure popoldne je obiskala huda nevihta s točo del občine Majšperk, Ptujsko goro, Makole in je oklestila sadj in vinograde. Stanje kmeta postaja vedno obupnejše.

Velika Nedelja. V ponedeljek zjutraj, dne 3. avgusta je odmeval od našega pokopališča pretresljiv jok. Ob odprtem grobu je žalovalo osmero nedorastlih otrok, katerim so v hladni grob položili dobro mamico. Umrli je še mlada gospodinja Frančiška Sok iz Sodinec, katera je postala takorekoč žrtev materinstva pri devetem otroku. — V petek, dne 7. tega meseca nas je pa obiskala precej debela toča. Drakše in del Šardinja je posekala čez polovico. Največ škode je napravila na grozdju, katerega je že skoraj nad polovico mehkega.

Studenice pri Poljčanah. V petek 31. julija popoldne od 4. do 5. ure je grozoviti požar uničil posestniku Ivanu Lešniku, po domače Domišaku hišo in tri gospodarska poslopja, ki so bila vsa s slamo krita. Ostal je samo novi svinjak, ki je z opeko krit in še tega so sosedje, ki so prihiteli na pomoč, komaj oteli, ker ni bilo vode blizu. Ogenj je nastal pri gospodarskem poslopiju v skednju, zato se sumi, da je tega kriv kak človek, ki je tam cigarete pušil in menda bil premalo previden. Zgoraj je hiša do tal in tudi eno gospodarsko poslopje, ker sta bili stavbi leseni. Kašča, v kateri so imeli žito, in sicer nekaj še starega in že tudi del od letošnjega pridelka, meso, obleko itd. je bila zidana, a ne obokana ter se ni dalo ničesar rešiti. Gospodarsko poslopje je bilo masivno, zelo obširno, a tudi razven hleva vse leseno in hlev tudi neobokan, je vse uničeno, razven nekaj zidu. Rešili so le živino in vozove, med tem časom se je že ogenj razširil na vsa štiri poslopja, ker so bila blizu skupaj. Pri reševanju se je posebno odlikoval Janez Černoga, ki je v nevarnosti za svoje življenje rešil iz goreče hiše, ko se je že strop podiral, dve omari in še nekaj drugih predmetov. Pa tudi drugi sosedje so si veliko prizadeli za rešitev. Tudi ognjegasci iz Poljčan so prihiteli hitro na pomoč, a bilo je prepozno.

Škoda se ceni na okoli 300 tisoč Din in zavarovalnina znaša komaj okoli 25 tisoč Din.

Rečica ob Savinji. V ponedeljek, dne 3. t. m. se je poročila gđ. Rakun Mara iz ugledne Kosove hiše v Varpoljah s Praznik Francem, posestnikom in gostilničarjem v Prihovi pri Rečici. Iskreno čestitamo!

Vojnik. Čas žrebanja naše velike efektne loterije, katero je priredila Kmetijska podružnica, se naglo bliža. Še par tednov in dobitki se bodo pričeli razpošiljati na razne strani naše države, kakor tudi v inozemstvo, ker se srečke prodajajo našim rojakom na Holandsko, Nemčijo in Francijo. Vse, kateri so prejeli naše srečke v razprodajo, prosimo, da jih čimprej razpečajo. Skoro vsak rad kupi naše srečke, samo ponuditi mu jih je treba. Izid žrebanja bo razglašen v vseh večjih slovenskih časopisih.

Vojnik. V sredo 5. t. m. smo položili v grob blagega mladeniča Ivana Mastnak iz vasi Razgor v 28. letu starosti. Pokojni je v ponedeljek okrog poldne umrl vsled oslabiljenja srca. Četrtr ure na to, ko je pri popolni zavesti prejel svete zakramente. Dasi je veliko let vsled revmatične bolezni mnogo trpel, vendar se ga ni nikol slišalo vzdihovati, temveč je tiho in vdan prenašal težo, katero mu je naložila Previdnost. Vkljub telesni slabosti pa je bil njegov duh svestransko delaven. Zanimal se je za razne gospodarske panoge, razna gospodarska in prosvetna društva. Bil je tih in miren človek, napram vsakemu prijazen in potrpežljiv, zato zapušča v žalosti svoje domače, sosed in številne prijatelje. Dragi Ivan! Velik in poln je bil trpljenja kelih, katerega si tekom let izpraznil do zadnje kapljice, a veliko in polno pa je gotovo sedaj plačilo, katerega si prejel od Onega, ki si mu vedno zvesto služil in te je obiskal še nekaj minut pred smrtjo. Naj duša v Bogu sniva in večni mir uživa!

Koštrivnica pri Slatinu. Suša suši naša polja otave bo malo, pa tudi koruze in fižola bo znatno manj, ako ne bo izdatnega dežja. — Koštrivnica je na tujsko-prometnem kraju, saj je v sredini med Rogaško Slatino in Bočem. Posebno Boč je postal privlačna točka, odkar ima stolp in planinsko kočico ter restavracijo. Letos je bila na Boču prenovljena cerkev sv. Marjete, pa tudi cerkvice sv. Miklavža se bo prenovila v doglednem času.

Laški okraj. Cena goveji živini je še vedno padajoča. Nastane vprašanje, kje bo dobil kmet denar za davke? Čudno se nam vendar zdi, kako da je še meso vedno tako drago? Ali poklicani nič ne vidijo in nič ne slišijo? Lansko jesen, ko so cene živini že precej padle, se je reklo, pustimo, naj bo meso drago. Znižanje cen mesu bo povzročilo, da bo živina cenejša. To se sedaj vidi, da ne drži prav nič. Meso še imamo v Laškem vedno po 14 Din kg, živinske cene pa so zopet padle. Mesarji se izgovarjajo, češ, da meso premalo gre, ker ga kmetje skoro nič ne kupujejo. Seveda, če kmet proda rejene vole po 5—6 Din kg žive, ne bo plačeval meso po 14 Din. Obrachamo se tudi do poklicanih oblasti, da bolj strogo nastopijo proti raznim pohajačem. Sedaj, ko je velika brezposelnost, hodi okrog mnogo pravih revežev, pa tudi mnogo lenuhov in potepuhov, katerih se posebno kmečke družine, ki so na samotni, posebno bojijo, ker nastopajo taki ljudje zelo oblastno. — Kljub temu, da smo 20. julija po dolgotrajni suši dobili precej dežja, je še suša sedaj zelo občutna, posebno na travnikih, pa tudi v mnogih vaseh primanjkuje vode, tako, da jo morajo od daleč voziti. Mnogokje bi se dalo te-

mu odpomoči s podporami od strani banovine. Delo, ki se je pred leti začelo po oblastni skupščini in okrajnem zastopu, naj bi se nadaljevalo. Slišimo tudi, da je banska uprava izvršila likvidacijo okrajnih blagajn in se je ob tej priložnosti dalo podpore za kanalizacijo v Laškem, vodovod v Hrastniku, kar je seveda v redu. Ker pa je bila za razdeliti precejšnja vsota, okrog 250.000 Din, imamo upravičeno upanje, da gosp. ban tudi naših kmečkih vasi ni pozabil. Saj je ob nastopu svoje službe o kmetiskem stanu se pohvalno izrazil ter obljubil pomagati. Gotovo pa je ni važnejše zadeve za našega kmeta po hribovskih vaseh, kot akcija za preskrbo pitne vode. Tudi živinoreja pri pomanjkanju vode ne more uspevati.

Sv. Jedert. Pokopali so vrlega kmetkega fanta Jurija Železnika, po domače Markunovega. Med vojno je bil v ruskem ujetništvu operiran, a ostala mu je rana na pljučih. Z vso marljivostjo je potem doma pomagal materi vdovi na težavni kmetiji, dokler ga ni jetika spravila v prerani grob. Bil je zvest čitatelj Slovenskega gospodarja, ki je že dolga leta stalen gost v hiši. Rad se je udeleževal sestankov Kmetске Zveze ter pomagal sosedom z delom in živino. Organizacija kmetov ga bo imela v blagem spominu.

Sv. Rupert nad Laškimi. Dne 28. julija je umrla v Bežgovju mladenka Jozefa Bežgovšek, stara šele 19 let. V cvetu mladosti jo je napadla zavratna ledvična bolezen, in navzlic skrbni strežbi in vsem mogočim zdravniškim poskusom je po dolgem hiranju in v velikih bolečinah morala dati svoje mlado življenje. Lepo se je pripravljala na smrt, srečna je bila njena zadnja ura. Časno spremstvo ji je napravila na dan pogreba dekliška Marijina družba kot svoji sosestri. Domači župnik ji je ob odprtem grobu spregovoril slovo, pevski zbor je zapel ganljivo žalostinko. Dobra Zefka, sedaj si pri Mariji, svoji nebeški Materi, kateri si v življenju bila dober poslušen otrok; počivaj v miru! — Po dolgi suši je prišel dne 3. avgusta tako težko pričakovani dežek, a žal, da je vmes prihrula tudi toča, ki je zlasti v vinogradih in na koruzi napravila občutno škodo. — Naravnost obupne razmere vladajo med kmetiskim ljudstvom v teh krajih: sedaj je tudi les, naša edina kupčija, brez vsake vrednosti, živina ne gre, vse, kar kmet ponuja, pada dnevno v ceni, kar kupuje, pa je vedno enako drago. Pričakujemo res onega velikega moza, ki bo varoval in ščitil ne samo trgovca in kapitalista, ampak predvsem kmetkega in malega človeka, ki se bliža dan za dnem bolj svojemu poginu.

★

Viničarški vestnik.

Beseda o selitvi. Prepogosto in vedno preseljevanje je največja — rak rana v viničarskem vprašanju. To priznava tudi viničarji sami, saj je med nama že staro poreklo, ki pravi: »Trikrat se seliti, ali enkrat pogoreti.« Viničar se ne seli rad, saj ravno s tem trpi največjo gmotno škodo. Nestalnost tudi najbolj omejuje vsakemu človeku potrebno podjetnost, varčnost in zavest do dela; jemlje mu ljubezen do poklica in domače grude. Posledice tega so dovolj jasno vidne, saj je večina takih viničarjev, ki se vedno preseljujejo iz kraja v kraj, najmanj za 50% v večji revščini, kakor so oni stalnejši, vsaj v srednje boljših službah. Pa kaj se hoče, če drugače ne gre. Ni vedno kriv viničar svoje preselitve. Največ krivde nosijo na tem tisti vinogradniki, ki z vinačarji krivično, da dostikrat tudi nečloveško postopajo. Danes pač

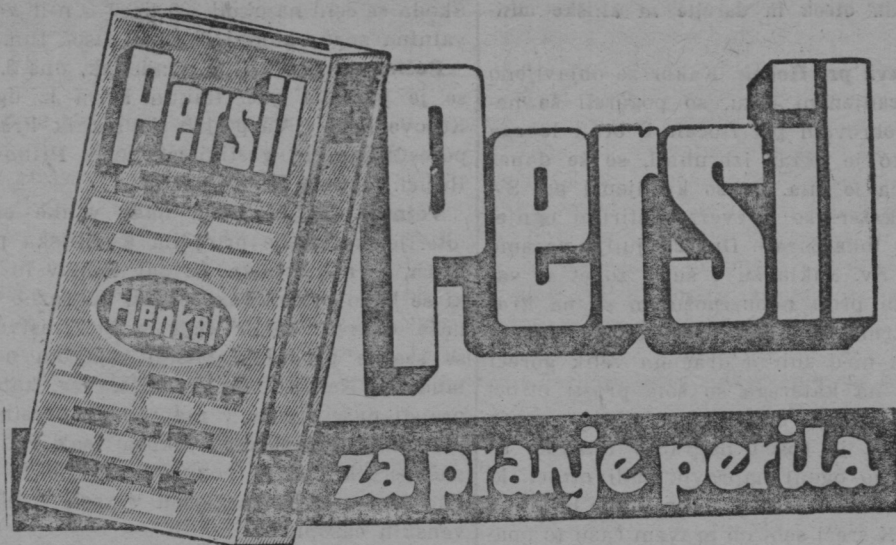
manjka v človeški družbi pravičnosti, pri zanesljivosti in dejanske, medsebojne, krščanske ljubezni. Če n. pr. viničar zahteva svoj zaslužek, katerega je krvavo prigaral in zato, ker iz tega pravzaprav živi, ker morda želi, da se mu naj isti pravočasno in neokrnjeno izplača, se že zameri; če je postal bolan ali star in dela manj zmožen, je takoj malovrednej, lenuh; če se ne pusti šikanirati in zapostavljati, kakor bi se to komu hotelo, če brani svoje pravice, zahteva izvajanje viničarskega reda, je član svoje stanovske organizacije, je takoj oholež in boljševek, zato tudi, če je le količkaj pikice vzroka, že »marš« iz službe. Taki in podobni vzroki in krivice, gonijo ubogi naš viničarski proletarijat iz kraja v kraj, kakor zbegano čredo, ki nikjer ne najde pravega zavetišča. To vedno preseljevanje viničarjev pa ni samo zlo za naše občinske, župne in druge urade, katerim daje s tem veliko opravka, ampak je zlo naših splošnih socialnih in kulturnih razmer, kako se pri nas z delavstvom, predvsem na deželi, postopa. Ravno preseljevanje viničarjev je najboljši barometer, ki nam to pokaže. Edino opravičljiva preselitev bi bila ta, če se viničar izseli zato, ker mu na dosedanjem mestu ne dostaja do volj zaslužka in prostora, ker mu je doraslo število delovnih moči in hoče zamenjati z onim, ki prostovoljno želi priti v manjšo službo. Vse drugo pa se mora obsoditi kot izvor neurejenih razmer, katere je treba z energičnimi sredstvi odpraviti. Tukaj je prvo potrebno, da državna oblast določi, kolika najmanjša sme biti viničarjeva denarna plača; da se izvaja viničarski red od strani viničarjev, da tako eksistenca viničarskih družin ne bi smela biti pod minimum, ki je že zakonito določen v viničarjevih pravicah po viničarskem redu. Že samo s tem bi se doseglo stalnost viničarjev v največji meri, saj bi se tako njih položaj zboljšal in povsod tam, kjer je boljše, se naš človek stalno drži. To so nam zopet priče vsi tisti viničarji, ki že desetletja (nekateri celo stoletja) služijo vedno enim gospodarjem. Ni to škodi toliko v čast tem viničarjem, kakor pa takim vinogradnikom, zato ker dajo svojim ljudem pravične delovne pogoje, drugače pa stalnih viničarjev ne bi mogli imeti. Nihče ne more biti stalen, ako ima samo delo, koristi in sadov dela pa nobenih. — Mnogo pa bi si viničarji lahko v tem samem zboljšali, če bi imeli več zavesti, bili bolj previdni in medsebojno vzajemni. Zdaj se od vseh strani ponujajo službe. Po časopisih, oznanilih in celo po raznih ljudeh. Vsakemu bi moralo nastati vprašanje, zakaj se išče viničarja, predvsem v drugih krajih, če pa je tam dovolj domačih. Vsak bi moral tudi to vedeti, da se v dobro službo lahko dobi viničarja brez vsake reklame. Dobra služba vedno svojega služitelja sama dobi. In marsikateri viničar se je že kesal, da ni prej premislil sam pri sebi, da je verjel le lepim obljubam, katerih pa nazadnje ni bilo nič, ali pa zelo malo.

Viničarji in viničarke iz mariborske okolice pridite dne 15. avgusta ob pol devetih dopoldne na občni zbor Strokovne zveze viničarjev, skupina Maribor, ki se vrši v gostilni Prah ob lajtersperski cesti. Ker je to zbor naše krščanske stanovske organizacije, zato vsi pridite, tudi oni, ki še slučajno niste organizirani. — Odbor.

★

Nočni metulj.

Komisija je hotela ravnokar zapustiti sobo, v kateri se je bil zgodil zločin.

Vse so bili pretaknili, napravili fotografije posnetke in sestavili zapisnik. Teš, tedaj še mlad policijski komisar, je še postal pri vratih. Njegovi spremljevalci so ga gledali začudeno. Kaj bi še naj bilo treba ugotoviti v tem slučaju? Zadeva je bila jasna in policijski zdravnik se je tudi odločil, da gre za samomor. Ničesar ni manjkalo v stanovanju, mrtvi ni bil izropan, na nobenega iz njegove okolice ni padla niti senca kaknega suma. Strel je bil odan iz neposredne bližine, revolver, last rajnega, je ležal zraven trupla na preprogi. Smrtonosni strel je počil kmalu po polnoči, nikdo ga ni slišal, kar je razumljivo za razsežnost hiše. Vse je kazalo na žalostno dejstvo: trgovski svetnik Spiegel si je končal sam življenje.

Policijskega komisarja je gnalo le nekaj nazaj v sobo. Brauer, njegov spremljevalec mu je sledil in zmajeval z glavo. Teš se je podal k pisalni mizi, se je pripognil in gledal po preprogi. »Vse smo natančno preiskali,« je pripomnil Brauer. Teš se je sklonil še bolj globoko, je izvlekel izmed pletenja preproge nekaj in položil na pisalno mizo. Brauer je radovedno pogledal najdeno in rekel: »To je mrtev nočni metuljček.

»Kako je prišel ta semkaj?«

»Se je pač tudi sam usmrtil,« ga je zavrnil komisar na kratko. Med tem je razprostrl metuljčka na papir in ga ogledoval skozi povečalno steklo. Metulj je bil ves popackan s črnilom, a od tega ni mogel poginiti. Nekdo, ki ni mogel trpeti, da bi mu frfotal metulj po sveže popisnem papirju, ga je ubil z roko.

»Metulj,« je ugotovil Teš po končani preiskavi, »je moral biti pokončan na pisalni mizi. Negotovo je, ali ga je poginjal že ubitega na preprogo zamah z roko ali veter. Ker pa je pomazan s črnilom, je letel po nečem, kar je bilo sveže popisano. Svetilka stoji levo poleg pisalne mize, od tam je po luči omoten metulj priletel na pisalno mizo. Tukaj na mizi je moral tedaj ležati sveže popisani papir. Kje je sedaj ta? Manjka. Ustreljeni ni zapustil nič pismenega. Vse je odvisno od starosti črnila, s katerim se je očrnil metulj.

Teš je trdil, da mora biti nekje papir, na katerega je pokojni sam pisal, ali

pa je ležal papir od drugega sveže popisan pred njim na mizi. Nikdo ni prejel od rajnega v zadnjem čašu kacega pisma in v njegovi sobi ni zadela preiskava na ničesar, kar bi bil sam pisal v zadnji noči.

V očigled temu dejanskemu stanju si je pustil predložiti Teš čekovno knjigo ustreljenega, ko so odkrili samomor, ni bilo čekovne knjige na mizi, ampak v listnici mrtvega. Na knjigi ni bilo odkriti nič sumljivega, Teš se je obrnil na banko, od katere je bila knjiga izstavljena. Banka je izpovedala, da so bili predloženi in izplačani vsi čeki, izvzemši zadnjega s številko 345.543. Ta ček banki ni bil predložen in Teš je čekovno knjigo na večer še enkrat prelistal s povečalom. Drugo jutro se je podal k prijatelju — nabiralcu metuljev, o katerem je znal, da poseda pravo dober in natančen drobnogled. Pod drobnogledom sta odkrila na zadnjem listu čekovne knjige prah, ki je bil s peruti metulja.

Kljub razkritju je bila zadeva še vsa zagonetna. Kako odkriti onega, na katerega naslov je bil izstavljen zadnji ček?

Teš je obiskal drugi dan za tem skoro vse osebe, s katerimi je občeval pokojni. Bile so to same osebnosti, ki jih ni bilo mogoče osumiti. Kedo bi naj imel kak dčbiček od smrti ustreljenega trgovskega svetnika? Teš se je podal k pravnemu zastopniku rajnega, ki je bil istočasno notar in in o kateri je menil, da mu je tudi znano o oporoki g. svetnika. Notar se je pisal Alfred Mohn, bil je ugleden gospod in upravitelj dobroteljskih zavodov in je takoj postregel policijskemu uradniku s pojasnilom o testamentu. Svetnik Spiegel je napravil oporoko že pred več leti. Prvotno je bil zapustil svoje premoženje sorodnikom. Pozneje je svojo zadnjo voljo spremenil v toliko, da je prepisal pretežni del premoženja na naslov raznih dobroteljskih zavodov.

»Ali je napravil novo oporoko,« je vprašal komisar notarja.

»Ne. Sprememba je bila izvršena v obliki dostavka k staremu testamentu.«

»Tako. Ali je bil ta pristavek narejen pred davnim časom?«

»Ne. G. svetnik Spiegel je pustil napraviti spremembo na dan pred svojo smrtjo. Poiskal je mene v pisarni, ta-

koj sva predrugačila oporoko, jo za-
pečatila in jutri predpoldne bo odprta
vpricho dedičev.»

Teš je še prosil notarja, naj mu pove
imena onih zavodov, katerim v dobro-
bit je svetnik predrugačil testament.
Komisar si je zabeležil podatke in od-
šel.

Notar je bil drugo predpoldne nad
ves začuden, ko se je pojavil komisar
v spremstvu spremljevalca pri razpeča-
tenju oporoke. »Ne razumem,« je rekel,
»kaj išče policija pri čitanju testamen-
ta?«

Komisar mu je izjavil, da hoče opazo-
vati ob tej priliki obraze nekaterih de-
dičev. Policija pač dvomi glede samo-
mora g. svetnika in se hoče znebiti ne-
gotovosti baš ob priliki razglasitve opo-
roke.

Razpečatenje testamenta ni odkrilo
niti najmanjšega presenetanja. Ko je
stavil notar običajna vprašanja na nav-
zoče, če imajo kaj pripomniti glede ve-
ljave zadnje volje pokojnega, se je javil
komisar.

»Imam pooblastilo,« je rekel, »da pre-
iščem testament na licu mesta. Pre-
iskava bo trajala kvečjemu pet minut.«

Komisarjev spremljevalec Brauer je
privlekel iz žepa drobnogled in položil
pod njega oporoko. Zanimala ga je
predvsem ena beseda, ki je bila precej
zabrisana.

Po par minut trajajočem pogledu je
izjavil Teš: »Policija se je prepričala,
da pokojni ni samomorilec, ampak je
bil umorjen. Njegov morilec ni nikdo
drug nego advokat dr. Alfred Mohn.«

Pravni zastopnik je ves prepadel in
skočil po koncu in kriknil: »Je vendar
smešno ... Radi česar ste me osumili?«

»Nočni metuljček vas je izdal,« je od-
govoril Teš, »on je bil edina priča vašega
krvavega dejanja. Vi sami ste upravi-
telj zavodov, katerim je zapustil umor-
jeni pretežno večino svojega premože-
nja. Ker pa ste vi dobrodelnosti name-
njeni denar poneveriti, radi tega ste se
požurili, da ste prišli do denarja, pre-
gled knjig je bil na vidiku. Vi ste bili
taisti, ki je obiskal g. svetnika predvče-
rajšnjim ob polnoči, ko ste se poprej
naznanili telefonično. Stari gospod vam
je lastnoročno odprl vrata. Bili ste nje-
gov prijatelj in radi tega ga ni iznena-
dil pozni obisk. Kakor hitro je podpi-
sal spremembo testamenta, ste ga
ustrelili prav od blizu in izginili s te-
stamentom. Ako bi se ne bili pojavili
na oproki sledovi nočnega metulja, ki
je prifrftal na še mokri papir in ste ga
vi ubili, bi vas ne bil nikdo izsledil.
Ček pa, katerega vam je dal ustreljeni
za vaš trud, ste uničili, a kljub temu
ste zagrešili usodepolno napako. Sled-
vi metulja so mi dokazali, da ste la-
gali, o čemur sem se overil že sinoči.
Umorjeni ni bil pri vas opoldne in kon-
čni testament ni bil podpisan v vaši pi-
sarni.«

Dr. Mohn je ostrmel. Pogledal je krog
sebe ... Priložnosti za pobeg ni bilo.
Brez ugovora se je dal odpeljati v pri-
pravljeni avtomobil in v preiskovalno
celico. Pet mesecev za tem je sledil po-
zivu mirno na dvorišče jetnišnice, kjer
je imel z njim zadnji posel — rabelj.

Noviše.

Nemški narodni socialisti in komu-
nisti pogoreli pri ljudskem glasovanju.
Na Pruskem hočejo imeti glavno bese-
do Hitlerjevi nacijonalisti in komunisti.
Že precej časa je zahtevala ta družba,
da se razpusti pruski deželni zbor, ozi-
roma da odstopi vlada dr. Brauna, ki
je prevzela vladno že leta 1921. Zahteve
po odstopu so bile tako ostre ter gro-
zeče, da se je vršilo o tej zadevi zad-
njo nedeljo ljudsko glasovanje. Pruski
plebiscit je propadel, ker je glasovalo
za razpust 9 milijonov 800.000 ali 37%
namesto potrebnih 50%. — Po glas-
ovanju je došlo v noči v nedeljo med
komunisti in policijo v Berlinu do krva-
vega spopada, ki je zahteval 13 mrtvih
in 30 ranjenih.

Bombni napad na nemški ekspresni
vlak. Nemški kancler dr. Brüning in
zunanji minister dr. Curtius sta se
vrnila po končanih pogajanjih v Rimu
nazaj v Berlin. V soboto 8. avgusta ob
9.45 zvečer je bil izvršen gotovo iz vrst
narodnih socializmov bombni atentat
na ekspresni vlak na progi: Basel—
Frankfurt—Berlin. Ranjenih je bilo 75
oseb. Atentat je bil namenjen kanclerju
Brüningu, ki bi se naj bil po nekaterih
vesteh vračal s tem vlakom iz Italije
v Berlin.

MALA OZNANILA

Majerja in viničarja sprejme Pöcl, Košaki.

Odproda se 10—15 oralov dobrih njiv in gozda
z lepim stavbiščem, oziroma z novo zida-
nim poslopjem. Polzve se v G. Hajdini št. 38.
Istotam na prodaj bencin motor 3 k. s. 1226

Učenca za trgovino z mešanim blagom s po-
trebno šolsko izobrazbo, spretnega in zgo-
vornega sprejme Ignac Lavrenčič, trgovec,
Križevci pri Ljutomeru. 1225

Prodaja malo posestvo, hiša, hlevi, sadonos-
nik, vrt, njiva in travnik, 20 minut od me-
sta Celje, pod zelo ugodnimi pogoji. Vprašati
v upravi »Slov. Gospodarja«. 1222

Novi sodi po Din 1.20 za liter, večje naročilo
po Din 1.15 za liter izdeluje in razpošilja
Zvonar sodarstvo, Slovenjgradec. 1223

2 mlina, motor in vodna moč, dela noč in dan
60.000 Din.

2 trgovske hiše, 7 sob, 130.000, 300.000 Din, vila
s posestvom 160.000 Din.

Velika gostilna in mesarija pri cerkvi in 7
oralov zemlje, kasa 300.000 Din.

Tobakarno s paviljonom, odkupnina.
Posredovalnica Rapid, Maribor,
Gosposka ulica 28.

Prodaja majhno posestvo v Veliki Nedelji z
zidano hišo in gospodarskim poslopjem v
zelo dobrem stanju, pripravno za upokojen-
ca ali poletno bivališče. Cena po dogovoru.
Vprašati: Rakuša, Velika Nedelja. 1209

Vinotoč — Morgraben — med Spodnjo Sveto
Kungoto in Vrbanom vabi vse od blizu in
daleč v lepo zeleno dolino na dobro Kozja-
kovo vino. Iv. Jaušnik. 1213

Omara na tri ogle iz mehkega lesa, politirana
omivalna mlza, kuhinjska omara glasovir,
proda po ceni, Aleksandrova c. 6/IV, vrata
4. Maribor. 1218

Sprejem dijaka ali dijakinjo v celo oskrbo.
Poljska ulica 11, Pobrežje. 1217

Vzamen dva pridna dijaka na stanovanje po
ceni z vso oskrbo. Ruška cesta št. 33, Ma-
ribor. 1211

Posestvo 8 oralov, vse v najlepšem stanju na
Stari gori 6, na prodaj. Vprašati: Anton
Verzel, Sv. Duh, p. Sv. Jurij ob Ščavnici. 1210

Mostin, moštova esenca za napravo zdrave do-
mače pijače se dobi v drogeriji Kanc-Wol-
fram, Maribor, Slovenska ulica. 1035

150 do 300 Din dnevno zaslužijo oni, ki imajo
mnogo poznanstval Za odgovor znamko! —
Kosmos, Ljubljana, poštni predal 307. 964

ZAHVALA.

Franc Bratkovič, posestnik v Cogetin-
cih, št. 29, se zahvaljuje

LJUDSKI SAMOPOMOČI V MARIBORU
za polno in točno izplačilo podpore po
pokojni materi g. Jožefi Bratkovič v
Cogetincih, ki sem jo danes prejel in
vsakemu to društvo priporočam.

Franc Bratkovič v Cogetincih, p. Sv.
Anton v Slov. gor.

ZAHVALA.

Podpisani sestri se
LJUDSKI SAMOPOMOČI V MARIBORU
najlepše zahvaljujeva za točno in ta-
kojšnje izplačilo pripadajoče podpore za
umrlo mater g. Terezijo Jug v Zgornji
Ročici. To društvo priporočamo vsako-
mur.

Maribor, dne 6. avgusta 1931.

Matilda in Terezija Jug, Zg. Ročica.

ZAHVALA.

za takojšnje izplačilo pripadajoče pod-
pore po moji materi g. Ani Salekar, iz-
rekam društvu

LJUDSKI SAMOPOMOČI V MARIBORU
tem potom najlepšo zahvalo in obenem
priporočilo.

Gubno, dne 31. julija 1931.

1203

Kovačič Alojz.

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze prisrčnega sočut-
ja ob težki izgubi, ki me je zadela
s smrtjo moje dobre, iskreno ljub-
ljene soproge

IrmeZavrnik roj. Glatz

se iskreno zahvaljujem. Zahvalju-
jem se tudi za mnoge poklonjene
vence in šopke, čč. duhovščini za
slovesno asistenco ter vsem prijate-
ljem in znancem za tako številno
častno spremstvo na poslednje poč-
vališče.

Ptuj, dne 9. avgusta 1931.

1221

Jakob Zavrnik.

Za našo deco.

Nesrečni kraljevič.

Nekoč je živel mlad kraljevič. Ko bi bil moral zasesti prestol, ni dosti razumel o vladarskih poslih. Dotlej se je bil namreč zabaval na lovu na divje race, pisal je pesmi in pel s kitaro.

Narod je žirel v veliki bedi. Ministri so mu to sicer prikrivali, ali on je vse to dobro vedel in bil radi tega vedno žalosten.

Ko se je kraljevič nekoč izprehajal po dvorskem vrtu, je srečal dvorskega norca. To je bil velik veseljak in šaljivec. Kraljevič ga je vprašal:

»O, norec! Kako moreš biti vedno tako vesel? Dal bi svoj kraljevi prestol za to, samo da bi bil tako dobre volje kakor si ti.«

»Jaz sem se že tako rodil,« je odgovoril norec. »To je vse, kar so mi zapustili starši. Gotovo so vedeli, da mi bo veselost potrebna v življenju.«

»Glej mene!« je rekel kraljevič. »Jaz sem vedno slabe volje, ker mislim samo na veliko bedo, ki se širi med mojim narodom.«

»Če bi ljudje nekoliko manj mislili, pa več delali, manj bi trpeli. Vsi čitajo po knjigah, kako je treba loviti srečo, ne vedo pa, kako blizu jim je in kako jih pričakuje.«

»Norec!« je vzkliknil kraljevič, »jaz hočem zapustiti tako dvor kakor svojo princesinjo. Midva bova za celo leto siromaka in hočeva jesti svoj kruh v potu svojega obraza. Kar jutri odri- neva. Ko bova daleč stran od dvora, slečeva dvorsko obleko ter oblečeva stare obleke.«

Princesinji kraljevičeva namera ni bila nič kaj všeč. Ona mu je odkrito rekla, kako slabo mnenje ima o kraljih, ki se pretvarjajo v berače.

»Ne«, ji je rekel blago kraljevič, »jaz ne nameravam beračiti. Midva z norcem hočeva delati kakor poštena delavca.«

»Ti boš kopal krompir in tvoje lepe roke se bodo kvarile. In tvoj lep glas!«

»Draga princesinja, dolžnost vladarjeva je, da se prepriča, zakaj je njegov narod nesrečen, čeprav pri tem poslu izgubi lepoto rok in grla.«

Nato jo je začel tolažiti. Rekel ji je, naj se poroči z njegovim sorodnikom in da jima dovoli stanovati v dvoru.

Oblile so jo solze, a kraljevič je še enkrat žalostno vzdihnil, ker je videl, da je ne more vzeti za ženo.

D drugega jutra sta odpotovala, kraljevič na konju, a norec peš poleg njega. Ko sta bila že precej daleč, je počel konj hrometi. Ustavila sta se pred kovačnico, v kateri so delavci prav tako veselo prepevali kakor norec. Ko je bil konj pod-

kovan, sta še malo nastavila potovanje. Nato sta slekla dragoceno svojo obleko. Kraljevič je izročil konja nekemu svojemu prijatelju in je šel dalje peš.

Ko je tako hodil, je prišel v vasico in se je ustavil pred revno kolibo. Na pragu je stala, naslonjena na palico, starka v rdeči ruti.

»Kakšna vasica je to?« je vprašal kraljevič.

»Brezodmor«, je odgovorila trudno starka.

»Zakaj tako čudno ime?«

»Zato, ker tu ni odpočitka. Ves dan koplje- mo zemljo, a niti po noči nimamo miru, ker se do zore bojujemo s hudimi sanjami. Moj mož je mrtev. Pred dnevi je bil sedel na stol, da si nekoliko odpočije prvič v svojem življenju. Da, ali ko sem se ga malo dotaknila, sem videla, da je mrtev...«

»Evo!« je zaklical kraljevič, »to je krasno, kopati zemljo do zadnjega dneva življenja. To je znak, da so tu veliki skopuhi, in da jim gre samo za denar. Hajd, da vidimo, kako tukaj delajo!«

Lepa deklica je kopala z motiko. Ko sta pristopila, ju je samo ošvignila s pogledom, nato pa je delala naprej.

»Deklica«, je rekel norec, »ti imaš gotovo zelo rada denar, ko se tako pehaš z delom.«

»Delam, da ne bi umrla gladu,« je odgovorila deklica. »Moj ženin čaka name že deset let. Preveč sva revna, da bi se mogla poročiti. Trudiva se, da bi si kaj prihranila, ali imava komaj toliko, da naju lakote ni konec. Zoročni dan se pa čimdalje bolj odmika od naju.«

»In?« je vprašal kraljevič.

»In jaz moram zdaj dalje delati«, je rekla deklica in je nastavila svoj posel.

Onadva pa sta se podala dalje ter sta pristopila v veliko mesto, v katerem so živeli vsi prebivalci na račun sosednih krajev. Tisti, ki je bil največji goljuf, je užival največ spoštovanja. — Mestu je bilo ime Lopovščina. Samo en pošten človek je nekoč živel tu, al smatrali so, da je bil blazen.

(Konec sledi.)

Posledice lenobe.

Učitelj da otrokom nalogo z naslovom: »Posledice lenobe.« — Mali Mihec ugiplje, kako bi napravil nalogo, pa jo kmalu iznajde. Vzame zvezek, pusti 4 strani v zvezku prazne in napiše na koncu 4. strani: To je posledica lenobe!

Mali navihaneč.

Milančku je delal prapovis velike težave. Pri vsakem učitelje- vem narekovanju je naredil lepo število napak. Ko so nekoč v šoli spet pisali po narekovanju, je vsako besedo, ki mu ni prav šla izpod peresa, napisal na več načinov. Na koncu naloge pa je pripisal kratek, vljuden poziv: »Neprimer- no črtati!«

Branko

Je hotel biti vljuden posebno napram da- mam, kar se mu pa ni vedno posrečilo. Ne- kega dne je srečal ne- ko starejšo damo, ki je bila zelo nečimer- na. »Pet let se že ni- sva videla. Ali sem se kaj izpremenila v tem času?« je vprašala, ker bi bila še vedno rada mlada. »O, gos- podična«, je vzkliknil Branko, »izgledate ko 20 let stara rožala«

Dva velikana.

Anica: »Koliko si že star, Pepček?« — Pep- ček: »Šest let. A koliko let imaš ti?« — Anica: »Tudi toliko. A vidim že lahko čez plot, ne da bi mi bilo treba stopiti na prste.« — Pepček: »Oh, to ni nič! Jaz se moram pa še pripogniti, če ho- čem videti čez plot!«

Pri pouku nemščine.

Učitelj vpraša An- drejčka: »Kako bi po- vedal po nemško: jaz imam dva brata?« — Andrejček nekaj časa molči, ker pa ne zna prevesti, se opraviču- je: »Gospod učitelj, jaz tega ne morem in ne smem prevesti!« — »A zakaj pa ne?« se za- čudi učitelj. — »Zato, ker bi se zlagal. Saj nimam nobenega bra- ta...«

DENAR

si prihranite. ako kupite **sukno** za moške obleke, **volneno** za ženske obleke, **platno** za vsa kovrstno perilo, **svilene** rute, srajce, ovratnike, kravate, dežnike, nogavice itd.

„PRI SOLNCU“

Celje, Glavni trg 9

Za obilen obisk se priporoča 318

ALOJZ DROFENIK

Naznanilo.

Podpisani Halbärth Karol, trgovec v **Gornji Radgoni** vljudno naznanjam, da sem izročil svoje trgovske lokale z vso zalogo g. **Francu Korošec** ml., ter bo isti v moji hiši vodil trgovino naprej.

Za zaupanje, katerega ste mi p. t. odjemalci izkazali, se tem potem zahvaljujem in prosim, da ga še v večji meri ohranite mojemu nasledniku.

Istočasno dajem na znanje, da vodim še naprej zastopstvo zavarovalne družbe »Jugoslavija« ter prodajo slatine, apna, premoga in cementa.

Z odličnim spoštovanjem:

Karol Halbärth.

Podpisani Korošec Franc ml., trgovec v **Gornji Radgoni** vljudno naznanjam vsem cenj. odjemalcem, kakor tudi ostalemu občinstvu, da sem se preselil in prevzel trgovino g. **Karola Halbärth** v **Gornji Radgoni**, **Spodnji griz št. 20.**

Ob tej priliki si dovolim cenj. občinstvo vljudno opozoriti na mojo novo bogato zalogo špicerijskega in steklenega blaga, pločevinaste-litoželezne in porcelanaste posode paličnega in obročnega železa, raznovrstnega okovja, litoželeznih in bakrenih kotlov, štedilnikov (Sparherde), motik, sekir itd.

Zagotavljajoč točne in solidne postrežbe se priporočam in beležim

z odličnim spoštovanjem:

Franc Korošec, ml.

Viničar se išče samo z dolgoletnimi izpričevali in dobrim ponašanjem, trezen, zanesljiv, za malo posestvo, dva joha trnega zemljišča, dva joha sadovnjaka, štiri delovne moči pod ugodnimi pogoji. Vprašanja: J. Stauder, Črta 11, pošta Slivnica pri Mariboru. 1207

Se išče malo posestvo, hišo z gospodarskim poslopjem od 3—5 oralov zemlje. Ferdo Vallant, Jadranska 23, Maribor. 1206

Trgovskega vajenca, zdravega, krepkega, poštenih staršev s predpisano šolsko izobrazbo sprejme takoj Ivan Senica, Šoštanj. 1197

Iščem pridnega viničarja z lastno živino. Dr. Marin v Mariboru, Razlagova 15. 1204

Posestvo z gostilno, žago in domačim mlinom, električna razsvetljava, njive, travniki, vinograd gozd, vse v lepi legi je radi boleznih za primerno ceno na prodaj. Naslov pove uprava lista. 1190

Možje, žene in otroci lahko dobe postranski zaslužek z obiskom strank na dom. Pošljite 4 Din v znamkah za vsorec in poštino pod 1000 na upravo »Slov. Gospodarja«. 1191

Dijak se sprejme na stanovanje in hrano. Maribor Slovenska ul. 16, Kuhar. 1201

Gostilno — posestva od 2 do 150 oralov. Hiše od 40.000 Din naprej prodaja posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. 1216

Malo posestvo, novoizidana hiša z vsemi pridelki radi boleznih za 45.000 Din takoj na prodaj. Naslov v upravi. 1215

Zgodovina lavantinske škofije.

Znamenita knjiga, ki opisuje zgodovino naših krajev od leta 1228 do 1928, delo zgodovinarja dr. Fr. Kovačiča. Obseg knjige znaša 491 strani na izredno finem papirju ter 65 strani zgodovinskih slik na umetniškem tiskarskem papirju. Da si morejo knjigo omisliti tudi oni, ki ne morejo izdati veliko denarja za knjige, se je znižala cena od 150 Din

na Din 70.—.

Naročniki »Slovenskega Gospodarja«, kupite to velezanimivo knjigo!

Pišite po njo

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Fran Strupi, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba. 2

Na drobno!

Na debelo!

Oglasujte v „Sl. Gospodarju“

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev. 1

Denar lahko vlagate po položnicah. Pišite po nje!

GRAZER MESSE

od 29. avg. do 6. sept. 1931.

Razstava rjave živine

od 29. avg. do vključno 1. sept.

Razstava svinj

3. sept. do vključno 6. sept.

1179

Sadjerejci, vinogradniki! Ne odlagajte z nabavo prvovrstnih patentnih sadnih in grozd nih mlinov, katere naročate edino pri prvi strojni delavnici Matija Kozinc v Sevnici ob Savi.

1062

Otvoritevno naznanilo.

Dovoljujem si naznaniti, da sem dne 1. avgusta t. l. otvoril v

Mariboru, Gosposka ul. 11, svojo trgovino s parfumi, kemikalijami in fotomanufakture.

Stalno na zalogi prvovrstno toaletno milo, kolonska voda odprta, parfumi itd. Foto-razvijanje in kopiranje in kopiranje hitro in solidno.

Vedno svež fotomaterijal kakor tudi bogata izbira fotoaparatorov.

Za poset se priporoča

Ivan Pečar.

Gostilna, trgovina in trafika, vse dobrodošlo, 20 minut izven Maribora, 10 oralov zemlje, travniki in gozd, vse v najboljšem stanju, z električno razsvetljavo in vodovodom, skupaj za 550.000 Din, prodam. Jernej Očka, Težno pri Mariboru. 1139

Voziček čisto nov, močan, za ročno ali enoživalsko vožnjo na prodaj. Varož 5 pri Makolah. I. Galun. 1202

Dijakinja iz dobre hiše se sprejme na hrano in stanovanje. Meljska cesta šte. 33, I. nadstropje, Maribor. 1200

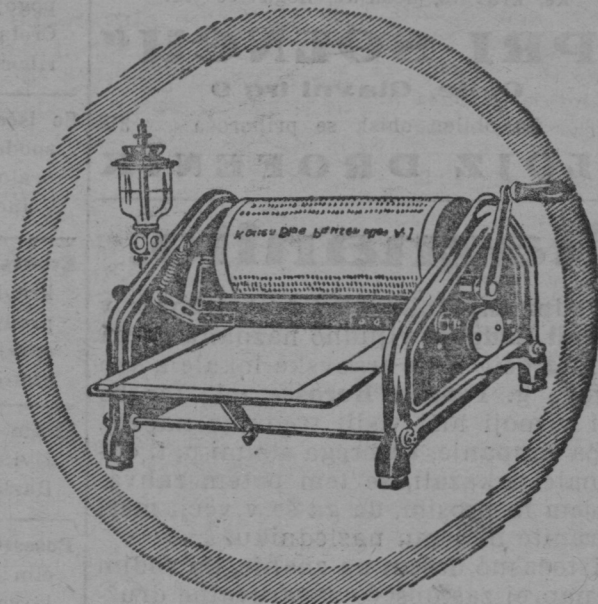
Viničarja za vinograd v Slatini v Halozah, sprejme Davorin Tombah, Maribor, Zrinjskega trg 6. 1196

Proda se kmetsko posestvo v Slatini pri Sv. Barbari v Halozah, 25 minut od avtobus postaje. Obsega: 21 oralov (dva oralna vinogradov; dobre žlahtne sorte), drugo sadonosniki (letos rodni), njive, travniki, gozdovi in pašniki, dvoje stanovanjskih in štiri gospodarska poslopja (polovica z opeko krita), leži ob ravni občinski cesti, 25 minut od glavne banovinske ceste. Posestvo se da deliti s poslopji v dva dela. Cena 85.000 Din. Naslov: Martin Vrabl, trgovec, Ptuj, Srbski trg 8. 1195

Kupim malo kmetsko posestvo. Pismene ponudbe na naslov: Anton Aškerc, trgovec, Sv. Rupert, p. Sv. Jurij ob j. ž. 1194

Viničar, ki ima najmanj 4 delavne moči, med temi dve za košnjo in škropljenje sposobna, pošten in marljiv se išče za viničarja v okolico Maribora, kjer se redijo tri krave. Ponudbe poslati pod »zvest viničar« na upravo tega lista. 1192

ORMIG

aparāt za razmnoževanje brez matric in barve, vsak rokopis, strojepis, črtež, slike v štirih barvah na enkrat.

Važno za vse velike občine, pisarne za veletrgovine in podjetja, za denarne zavode, za društva itd. itd.

Zahtevajte ponudbo in brezplačno neobvezno predvajanje aparata! — Pišite na

TISKARNO SV. CIRILA V MARIBORU.

Ivan Kacin, tovarna harmonijev in cerkvenih orgel v Ljubljani, Tabor 6, sprejema popravila cerkvenih orgel in uglašanje po ugodnih cenah. Harmonije izdeluje od 2500 Din naprej. Petletna garancija. Zahtevajte cenike. Oddaja tudi na obroke! 1158

Posestvo 1¼ johe, zidana hiša in gospodarskim poslopjem, 4 sobe, električna luč, voda v kuhinji, prodaja Ign. Jevšenak, Muta ob Dravi št. 56. 1150

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikovz ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 100.000.000.—
Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek
plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.